KLUB NOVÝCH NEWCOMERS CLUB

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail. Reg. No. 3088

388 Atwater Ave., Mississauga, Ontario, L5G 2A3, Canada. Tel. /905/ 278-4116.

No.3., Vol.28., březen-March 1994.

Československé pasy musí být do konce roku nově označeny

Praha - Československé cestovní doklady, které nebudou podle zákona označeny nálepkami České republiky do 31. prosince 1994, pozbývají platnosti. Sdělil to mluvčí ministerstva vnitra Jan Šubert.

Oznámil, že při tomto označování se rovněž zkracuje doba platnosti některých cestovních dokladů. U cestovních a zvláštních pasů vydaných po 30. červnu 1990 se zkracuje na čtyři roky ode dne jejich vydání. Rovněž platnost pasů, která byla prodloužena po 30. červnu 1990, se zkracuje na čtyři roky. Doba platnosti cestovních a zvláštních pasů vydaných a prodloužených do tohoto data, se nezkracuje.

Cestovní a zvláštní pasy vydané od 1. července 1990 do konce téhož roku nebo ty cestovní doklady, jejichž platnost byla v tomto období prodloužena, pozbudou platnosti do čtyř let od jejich vydání nebo prodloužení platnosti - a to i v případě, že je jejich držitelé nenechají označit a zkrácení platnosti v nich nebude uvedeno.

Při zkrácení platnosti mohou být uvedené cestovní doklady používány pouze do doby určené zákonem, a nikoli do data uvedeného v těchto pasech.

Ministerstvo vnitra doporučuje občanům, kteří jsou držiteli československých cestovních dokladů, aby si včas zkontrolovali jejich platnost podle uvedené právní úpravy a pokud možno ještě před zahájením hlavní turistické sezóny požádali o označení cestovního dokladu nebo o vydání nového. *"MFD", 11.1.94.*

Nové průkazy

PRAHA - Policie chystá nový typ občanských průkazů s magnetickým kódem. Na včerejší tiskové konferenci to řekl ředitel sekce správní služby Miroslav Dohnal. Nové průkazy by měly mít tvar již zavedené identifikační karty, ale na rozdíl od současných by měly obsahovat více osobních údajů a měly by být vybaveny magnetickým kódem. Tyto karty by také mohly sloužit jako cestovní doklad do zemí, které nevyžadují udělení víz. Zaváděny budou podle Dohnalových slov v nejbližší době. V loňském roce vydala policie asi 170 tisíc průkazů. *"MSD"*

Baťa chce Moravan

Známá firma Baťa je vedle s. r. o. Fruit Ovo druhým z uchazečů o letecký podnik Moravan Otrokovice, na jehož prodej vypsala holdingová společnost Aero veřejné výběrové řízení. Moravan, který je výrobcem sportovních a zemědělských strojů, patří mezi 10 dceřiných podniků holdingu. Kritickou finanční situaci a. s. Aero, již vlastní ze 36 % kupónoví investoři, by se měla příští týden zabývat vláda. Akcie Aera se na burze naposledy prodávaly za 230 korun. *"MFD"*

Czech leader hasn't won over exiles

By Libor Brom

Vaclav Havel, president of the Czech Republic, is not a messianic political leader for the Czechs who were driven out of their homeland by the Nazis and communists. These exiles do not identify with his "moral" and political profile.

In fact, the participants in the Second National Resistance (against Nazism), the Third National Resistance (against communism), and the Fourth National Resistance (against the fraudulent "Velvet Revolution"), will not return to live in their country. Havel's regime in Czechoslovakia, made up of communists, ex-communists and fellow travelers, has not created an environment exiles can trust. Following are some facts that justify this distrust:

1. Havel's collaboration with the communists was such that, unlike genuine opponents of the former regime, he was able to travel abroad between imprisonments. When Czechoslovakia was under merciless communist oppression, Havel even participated in a pro-communist demonstration while in New York.

2. Havel's ongoing association with communists allowed him material advantages, Western recognition, an opportunity to build a political organization and a reputation as an anti-communist crusader.

3. Havel's alliance with communists in 1989 culminated in an agreement to start communist political reforms, to preserve communist interests and to stage the communist "Velvet Revolution" in Prague. Later it was the communist parliament that unanimously elected Havel president.

4. Havel's first ambassador to the United States was a fanatic Stalinist during Czechoslovakia's darkest days of communist tyranny — the 1940s, '50s and '60s.

> Havel's protection of his communist cronies has kept them immune from punishment for even the worst atrocities.

5. Havel's first minister of foreign affairs was a dedicated communist during the Stalinist rule in Czechoslovakia, a Western-based correspondent who supplied communist media with propaganda material. As foreign minister, he publicly displayed his disdain for Czech and Slovak exiles.

6. Havel's first minister of finance, later prime minister, held the Communist Party line against exiles, compared them in a speech with Bolsheviks, and denied them the restitution for their confiscated property.

7. Havel's first parliament chairman, a Moscow-trained communist and subsequently general secretary of the Czechoslovak Communist Party, after the Soviet invasion was active in the communist diplomatic service abroad and returned to communist-dominated Czechoslovakia to continue his lifelong service in the party. After the "Velvet Revolution" he became head of the Committee for a New Czechoslovak Constitution that never materialized.

8. Havel's ambassador to Canada, a stalwart communist, was a member of the Central Committee of the Slovak Communist Party.

9. Havel's consistent protection of his communist cronies has kept them immune from indictment and punishment for even the worst atrocities that were committed, and has made it possible for them to launder funds stolen under the old regime. This has enabled communists to become legal owners of new "privatized" enterprises.

10. Havel's insistence that all Czech people share a "collective guilt" for the communist rule has in effect absolved the communists of any responsibility for their crimes. It also has aroused political skepticism in the population devastated by a half-century of Nazi and communist occupation.

11. Havel's reliance on old domestic structures and foreign secret societies, his avoidance of popular presidential elections and of personal contacts with anti-totalitarian national forces abroad, his inability to prevent the breakup of his constituency into more than 60 confusing political parties has caused the ultimate disintegration of the Czech Republic.

12. Havel's reluctance to identify himself with the 1,000-year-old Czech spiritual heritage has isolated him from the anti-communist national core.

These are reasons why the great majority of Czechs in exile find Havel's character lacking and his incompetence intolerable, and believe he has proven himself unworthy to lead a free Czech Republic. *"Rocky Mountain News".*

Libor Brom, emeritus professor of Russian studies and Eastern European expert at the University of Denver, served as president of the World Representation of Czechoslovak Exiles and chairman of the Czech World Union

Političtí vězni mohou být odškodněni

Praha (zj) - Někteří bývalí političtí vězni už měli být podle zákona o soudní rehabilitaci odškodněni, ale bránily tomu jiné normy, například o maximální výši důchodu. Nyní mohou dostat jednorázové odškodnění. Rozhodla o tom vláda, která tak poprvé prakticky využila zákon o protiprávnosti komunistického režimu.

Za každý měsíc vězení získají vězni komunistického režimu patnáct či dvacet korun v závislosti na typu pracovního nasazení ve věznici. V době, kdy začal platit zákon o soudních rehabilitacích - tedy v roce 1990 - byl maximální důchod 3800 korun. Zhruba sedm procent z osmnácti tisíc rehabilitovaných tak nemohlo odškodnění získat, protože by tuto hranici překročili. Výše odškodnění se bude rovnat sumě, kterou by dostávali při neplatnosti omezení výše důchodu. Ministr práce a sociálních věcí Jindřich Vodička řekl, že toto opatření přijde stát asi na sto milionů korun.

Nový český velvyslanec v Bernu.

Novým českým velvyslancem byl ve Švýcarsku jmenován Dr.Richard Belcredi. Svůj úřad nastoupil v úterý, dne 25.ledna t.r. Pan velvyslanec je velikým příznivcem nás exulantů, neboť i on sám prožil minulých 42 roků v exilu v Mnichově. Z těchto důvodů byl jedním z prvních jeho počinů ten, že pozval zástupce Svazu čs. spolků ve Švýcarsku na oběd na velvyslanectví. Toto setkání se uskutečnilo 2.února a zúčastnili se jej pan velvyslanec, pan velvyslanecký rada Dr.Jiříček, předseda Svazu spolků Ing.Sochor a jednatel Svazu spolků Ing.Nápravník. Během setkání proběhla velmi přátelská beseda s výměnou názorů a zkušeností z domova i z ciziny a příslib spolupráce. Bylo diskutováno o stavu smlouvy mezi Českou republikou a Švýcarskem ve věci penzí, o stavu Nadace politického exilu v Čechách, o stavu jednání o úpravě zákona č 87/91 (restituční) a mnohé jiné. Byl také dohodnut program návštěvy ministra zahraničí České republiky, pana Zelenience ve Švýcarsku, který přijede koncem února a to ve vztahu ke Svazu spolků a program příjezdu předsedy ústavního soudu, pana Dr.Kesslera, který přijede koncem května.

Velmi kladně bylo všemi přítomnými uvítáno jmenování Pavla Tigrida ministrem kultury České republiky.

"Zpravodaj", 2/94. *Ing. Jiří Sochor*

Podnikatelská filozofie Tomáše Bati ...

...je název malé výstavy, kterou svým návštěvníkům nabízí všestranné muzeum ve spolupráci s Muzeem jihovýchodní Moravy ve Zlíně.

Výstava připomíná letošní 100. výročí založení firmy světoznámé značky „BAŤA". Od r. 1894, kdy byla v domě č. 118 na zlínském náměstí dána do provozu soukenická Baťovými první čtyři „provozovány výrobky obuvnického zboží", prošla firma obrovskou koncentrací a úspěšně prošla na celosvětové trhy.

Podnik byl v průběhu několika desetiletí přeměněn v organizaci funkčně podobnou moderním demokratickému státu se značně samostatnými a vzájemně se ovlivňujícími jednotlivými subjekty. Tato situace byla důsledkem moderní podnikatelské filozofie „šéfa" Tomáše Bati a její důsledné aplikace v praxi. Respektování základních myšlenek Baťovy podnikatelské filozofie - např. zaměstnanec je spolupracovník, každý je podnikatelem na svém pracovišti, poskytování služeb jednotlivci jako občanu a společnosti jako celku, protože jenom spokojený člověk může podávat optimální výkon - by mohlo napomoci k úspěchu i mnohým současným, a nejen začínajícím podnikatelům. *15.2.94.*

"Naše Valašsko".

NEJKRADENĚJŠÍ AUTA V ČESKÉ REPUBLICE

Ukradené vozy v období leden-začátek prosince 1993

PRAMEN: ÚSTŘEDNA KRIMINÁLNÍ POLICIE

Kanadské Listy

INDEPENDENT MONTHLY
IN CZECH LANGUAGE.

Publisher and Editor: Mirko Janeček.
Tel. /905/ 278-4116.

Články,objednávku inserátů,opravy adres a předplatné lze poslat na:
"Kanadské Listy",388 Atwater Ave., Mississauga,Ont. L5G 2A3,Canada.

Předplatné na 1 rok:

Kanada ...	*$ 19:00*
USA, jako tiskopis ...	*$ 22:00*
zámoří,jako tiskopis ...	*$ 24:00*
USA, letecky ...	*$ 28:00*
zámoří,letecky ...	*$ 34:00*

Čtenářům v České republice:
Dobrovolné předplatné v korunách lze zaslat na adresu:
Pavel Svoboda,Na Vyhlídce 175, 252 63 Roztoky u Prahy.

Ze života krajanů

Už nyní plánují naši v Ottawě oslavu 85.narozenin poslance Oty Hory. Bude to 26.listopadu 94.--Výtvarník Pavel Kantorek byl v Brně a omluvil se v redakci "RT",že chybně píše "Bezkydy" a pod.--22.2. tomu bylo už 10 let,co v Montreálu zemřel dr.Pavol Pláňovský, první poválečný starosta Prešova.--Honza Kůstka /Toronto/ odletěl 5.3. na 4.měsíční návštěvu ČR. Bude se "štourat" v archívech.--Nový kan.fed.ministr immigrace, Hon.Sergio Marchi,se narodil v Buenos Aires v Argentíně 12.května 1956.Je i ministrem pro kanadské občanství.--Tři poslední schůzky montreálského Klubu seniorů byly odvolány pro špatné počasí a neschůdné chodníky. Členka Klubu, paní Vránová oslavila své 99.narozeniny a vedení Klubu se těší,že její "stovku" oslaví s patřičnou pompou.--O koncert Stamicova kvarteta z Prahy se zasloužila mj. Ms.Vesna Alince /482-0315/. Koncert je 22.3. Dne 1.března byl v Montreálu Seminář o dílu F.Kafky /1883-1924/,za účasti českého velvyslance Chýlka a gen.konzula dr.L.Nového.--Ještě Montreál:pí Anna Cardová oslavila "90".--Amnesty Int.sponzovala přednášku "Dying for News",o novinářích,kteří přišli o život při plnění novinářských úkolů;v r.1993 jich zemřelo 78 Přednáška byla v Torontě 16.3.--Jan Waldauf,zanícený Sokol,oslaví 8.4. své 65.narozeniny. Narodil se 8.4.1929 v Nových Hradech /u Trhových Svinů/.--Dr.Milan Holík,turista z Prahy,navštívil Kanadu od Vancouveru po Ottawu. Nejvíc se mu líbilo u niagarských vodpádů. Seriál čtyř jeho článků přinesl"Č.deník".--Kan.dirigent K.Stratton vystoupil pohostinsky v Mostě a v Teplicích.--Milovníci lid.tanců najdou všecko v "Ont.FolkDancer",c/o D.Gladstone,22 Latimer Ave.,Toronto,Ont. M5N 2L8.Tel. /416/ 489-3566.--Ún.číslo"Calgarských Listů"mělo 10 stran. V red.teamu jsou:Najman,Tříska,Heger,Traxler a Blanka Solařová. Jiní se starají o TV pořad"Czech Life".--Výroční valná hromada tor.Kampelíčky je 27.3.;další informace:/416/925-0557.--8.ledna oslavila své 80.narozeniny paní Helena Seidnerová,nar.6.12.1913 v Bydžově. /Její manžel Josef se narodil 22.ledna 1908 v Mor.Ostravě./

Consulate General
of the Czech Republic
1305 Pine Avenue West
Montreal, Que. H3G 1B2
tel: (514) 849-4495 fax: (514) 849-4117

VZPOMÍNKA

/Poznámka redaktora: dne 1. dubna t.r. to bude už rok, co v Torontě ve věku 102 a půl let zemřel čs.vlastenec a legionář I.světové války, pplk.v.v. Rudolf Hásek,rodák z Těpeří u Žel.Brodu. Asi tři týdny před jeho smrtí se s ním náhodou sešla mladá krajanka Helena Kálalová z Mississauga. Dala nám svolení,abychom její vzpomínku na legendárního vojáka k 1.výročí jeho odchodu z našeho středu uveřejnili./

"Přestože jsem p.Rudolfa Háska viděla jen jednou,budu na něho vždy vzpomínat s velkou úctou a -dovolím si říci- s láskou. Když jsem v r.1989 přišla do Kanady, ani mě nenapadlo,že ten urostlý p.Hásek z fotografie, kterou mi před lety ukazoval můj dědeček,byl p.major Hásek,o němž jsem čas od času četla v "Kan.Listech". Vychovali mě prarodiče,rodiče mé matky,a jak to bývá,staří lidé často vzpomínají ma mládí. Také můj dědeček,ing.Jan Knotek z Mělníka,často své vnučce vyprávěl o studentských letech a o svých spolužácích a profesorech. Často mluvil o "Háskovi",spolužákovi z reálky v Praze-Holešovicích. Byli dobří kamarádi navzdory tomu,že se jejich povahy velmi lišily.A životy rovněž. Můj dědeček strávil život jako profesor matematiky a fyziky na mělnické vinařské škole. Na vojně nikdy nebyl. Pan Hásek dosáhl v legiích hodnosti majora,vyznamenal se jako velitel úderné roty našich legionářů na Sibiři a prošel celý svět. Někdy v únoru 93 jsem od maminky dostala poštou onu fotografii ze setkání abiturientů holešovické reálky po 25ti letech, t.j.v r.1935. Byla přiložena i kartička se jmény a fotografie měla na zadní straně podpisy všech zúčastněných. Maminka mi psala,že viděla v televizi pořad o významných krajanech v Kanadě,ve kterém mluvil i p.Hásek,neuvěřitelně svěží ve svých 102 letech. "Snad bys za ním mohla zajít",psala maminka. Díky vydavateli tohoto listu jsem se telefonicky domluvila s paní Vlachovou,dcerou p.Háska,která mě okamžitě pozvala na návštěvu s tím,že p.Hásek se na mého dědečka dobře pamatuje a právě nedávno o něm mluvil.Hned následující den-trochu roztřesená-jsem vystoupila z vlaku ve Scarborough; tehdy jsem si pomyslela: můj dědeček zemřel už před 15ti lety a já se měla setkat s jeho spolužákem-kamarádem.. U vlaku mě srdečně uvítaly paní Marie Vlachová a paní Lilly Hubená. Když jsme přijely k domku na Midland Ave.č.9,měla jsem zase trochu strach. Čekala jsem,že uvidím starého pána tak,jak jsem znala svého dědečka v posledních měsících jeho života. Když jsem spatřila pana Háska,zdálo se mi,že jsem o 20 let mladší. Byl tak plný života! Seděl na pohovce,hladce oholen,modré oči jako pomněnky,vlnu stříbrných vlasů nad čelem. Nemohla jsem ani věřit tomu,že je to vrstevník mého dědečka. Hned jsme byli kamarádi. A co teprve,když jsem mu ukázala fotografii. Ani se nesháněl po brýlích. "To je ten,to je ten,ano,to je náš třídní Štěpánek,tohle je architekt Mašek,od něho jsem si měl nechat postavit dům,ale já si na něho tenkrát nevzpomněl". A pak jsme samozřejmě mluvili o mém dědečkovi:"..byl jsem za ním na Mělníku,jeho tatínek byl cukrář a jeho maminka taková drobná paní,pak jsme byli na výletě na Řípu".Pamatoval si všechno,každý detail. A zavzpomínal si rád. Paní Vlachová pak přinesla knížku,kde jsme si ukazovali obrázky,mj.jak gen.Syrový předává mjr.Háskovi prapor, a já si moc přála tu knížku mít nebo si ji alespoň moci přečíst,ale věděla jsem,že je to rodinný klenot, tak jsem se ani neodvážila požádat o její zapůjčení. A pan Hásek vyprávěl a vyprávěl. Paní Vlachová a paní Hubená se postaraly o kávu a zákusky, občas se vložily do vyprávění a mně mezi nimi bylo tak dobře,jako mně bývalo kdysi na Mělníku,když mně vyprávěl dědeček. Pořád jsem měla pocit,že už bych měla jít,aby si pan Hásek mohl odpočinout,ale on seděl u stolu rovně jako voják,pil kávu a jedl moučník a vyprávěl o vojně. Když jsem se loučila,p.Hásek mě zval, abych zas přišla,až se všechno zazelená a sedneme si k jezeru na lavičku a budeme si zas povídat. Při loučení vstal,bez pomoci,bez hole. Mával s okna a já jsem věřila,že si spolu na tu lavičku sedneme. A že mě přenese o 30 let zpátky, do dob,kdy jsem jako dítě sedávala se svým dědečkem někde v parku na Mělníku.Měla jsem hřejivý pocit ze setkání s krásným člověkem.Pane Hásku,děkuji Vám. Nikdy na setkání s Vámi nezapomenu!"

V lahůdkářském obchodě a řeznictví "U Pichlíků", 638 Queen St.West,Toronto, obslouží zákazníky sympatická Květa Králová,roz.Bucharová/ročník 1948/,rodačka z Prahy - Nuslí.Do Kanady přišla v r.1968 a Ladislava "ulovila" v r.1971;mají 3 dospívající děti. V krajanském životě je zapojena doslova ve všem a všude,zvláště v Sokole a kolem souboru "Moravanka".

„Kdy je nejlepší čas k ženění," ptá se jeden muž druhého. „To ti mohu říct přesně: Do čtyřiceti ještě ne, po čtyřiceti už ne."

❖

„Musíte omezit spotřebu alkoholu," říká doktor. „Když dostanete chuť na koňak, vemte si jablko." „Poslouchejte, pane doktore, ale není to moc, čtyřicet jablek denně?"

V Clintonových žilách koluje romská krev

V žilách Billa Clintona (47), amerického prezidenta, koluje romská krev. K tomu zjištění dospěla britská genealogožka Eileen Blythová poté, když se jí podařilo vystopovat prapředky prvního muže Ameriky až do 17. století. „Bill Clinton pochází z rodiny krále skotských Romů Charlese, prapravnuci jeho bratra Andrewa se vystěhovali do Ameriky," řekla britského listu The Daily Telegraph. „To by vysvětlovalo, proč jsem tak temperamentní a proč miluji natolik hudbu," prohlásil Clinton při setkání s Blythovou v Bílém domě. „Jsem tudíž dokonce multinárodní a chci věřit, že jsem ze svých dalších předků, Irů a Britů, vzal jen to nejlepší," řekl dále prezident. (vpl)

"RP",19.2.94.

Pražské uzenářství
638 Queen St. West.
TORONTO, ONT. M6J 1E4
Tel.: 364-1787

Hospoda u vlaštičky
Heart of Europe PUB

632 Queen Street West
Toronto, Ontario M6J 1E4
Tel: (416) 504-0870

kultura

PAVEL JAVOR

T. G. Masarykovi

Tvým vyznáním byl Václav i Janův hněv.
Ve vášních, jež se řítí, nebál ses oddělit
zrno od plev.

Ty neváhal jsi říci: je Bůh a kat.
Poznal jsi jeho bídu, sám vyšed z toho lidu,
lid měl Tě rád.

Dnes v zemi opuštěné slyšel bys pláč.
Však nad bolestmi všemi, jsi Světlo v temné zemi,
jsi Rozsévač.

Čas temní za obzory i naděje se tmí —
Ty žiješ věčně s námi — Duch strážný nad vodami
nad naším vyhnanstvím.

Bolestmi, nadějemi, vrostl jsi v nás,
že bouře, jež se řítí, nemůže přelomit
vzpřímený klas.

Ty jsi nás učil věřit a pravdu ctít.
Dnes, věrni Tvému jménu, neustoupíme zlému,
zdvihneme štít!

Tvou vírou rozmnožení a pod velením Tvým,
s písněmi, jež jsou skryté, jdem — chudí Táborité —
vstříc blanickým...

Jarmila Novotná dozpívala

ZDENKA E. FISCHMANNOVÁ
pro Československý týdeník

Světoznámá sopranistka narozená 23. září 1907 v Praze, Jarmila Novotná-Daubková, zemřela ve středu, dne 9. února 1944 v New Yorku, několik měsíců po svých 86. narozeninách. V jednom interviewu z r. 1986, kdy už byla ve výslužbě po své dlouholeté kariéře v Metropolitní opeře, kritik Walter Price napsal, že se její životní dráha podobala pohádce o krásné princezně, která si svým zpěvem podmanila celý svět.

Její talent se projevoval od dětství a její mladistvý portrét byl později použit na prvních stokorunách Československé republiky — na přání presidenta Tomáše G. Masaryka, jenž měl velký zájem o její umělecký růst a školení. Její první učitelka zpěvu byla Ema Destinnová, která po triumfech v cizině žila ve své vlasti po první světové válce.

Na pražském Národním divadle Jarmila debutovala roku 1925 v roli Mařenky z Prodané nevěsty a koncertovala v různých místech doma i v sousedních zemích. Roku 1927 odešla do Milána na další studium zpěvu s Maestros Tanaglia, Guarnieri a Piccoli. V Itálii debutovala ve Veroně jako Gilda v Rigolettu (1928) a tentýž rok se uvedla v Berlíně v Ravelově L'Heure Espagnole.

Její mezinárodní kariéra se rozvíjela rychle, protože byla nejen prvotřídní zpěvačka, ale i školená herečka s dobrou znalostí několika řečí. Tím se jí otvíraly dveře operních a činoherních divadel i filmových ateliérů, kromě koncertních síní, rozhlasu, hudebních festivalů, různých speciálních příležitostí a v posledních letech televise. Jak sama říkala, vždycky ráda dělala něco nového.

*

V roce 1931 se provdala za Jiřího z rodiny rytířů Daubků, sídlících od roku 1850 na panství v Litni. Manželé Daubkovi měli dvě děti, dceru Jarmilku (n. 1932) a syna Jiřička o šest let později. Paní Jarmila Daubková dokázala harmonicky zvládnout obě náročné role, jako matka milující rodinný život a umělkyně, která musela stále cestovat po ČSR, Německu a ostatních evropských zemích, a později i v zámoří. Její manžel ji často doprovázel a o děti se starala věrná domácí vychovatelka. Do Anglie ji často zval dobrý přítel Jan Masaryk, od dvacátých let československý vyslanec v Londýně, ale americká pozvání Jarmila Novotná napřed odmítala pro vzdálenost od domova a tehdy dlouhé cesty lodí přes Atlantik.

Takový vzrušující a namáhavý život vedla až do nástupu nacistické éry, kdy se objevily novinářské útoky na ČSR a na její zpívání v češtině, třeba i doma. To se Jarmily Novotné, upřímné české vlastenky, velice dotklo, takže přestala zpívat v Německu. Další fáze její operní kariéry se odehrála ve Vídni, až do „Anschlussu" (1938). Pak přišly další nebezpečné politické změny, ale její „pohádková štěstěna" ji neopustila.

Jarmila Novotná konečně přijala pozvání podívat se do Ameriky a s pomocí Toscaniniho, mnoha amerických vlivných hudebních osobností a kolegů z Evropy, kteří už našli bezpečí a uplatnění ve Spojených státech, zpívala v několika koncertech. V květnu 1939 se vrátila do okupovaného Protektorátu a účinkovala v Národním divadle. V září měla angažmá v Belgii, kam odjela s celou rodinou a odkud se pak všichni dostali do USA. V San Francisku debutovala v Madame Butterfly a její první vystoupení na „MET" v La Boheme, se uskutečnilo v lednu 1940.

Její štěstí trvalo, ačkoliv všechno v jejím životě nebylo jako na růžích ustláno. Nacisti zkonfiskovali jejich liteňský majetek a komunisti ho znárodnili po roce 1948. V padesátých letech Jarmila Novotná nedostala visum do své rodné země, aby mohla být přítomná na pohřbu své matky. Jiří Daubek zemřel v roce 1981 ve věku devadesáti let a jeho popel byl uložen, dost potajmu, do rodinné hrobky v Litni.

*

Různé změny vedení v Metropolitan a obvyklé intriky mezi konkurujícími umělci nebyly vždy příjemné, ale Jarmila Novotná měla silný charakter, dobrý způsob jak vycházet s lidmi a velkou lásku k hudbě svědomitě provedené, jí samou nebo ve spolupráci s podobně oddanými spoluúčinkujícími. Velmi dobře opatrovala svůj hlas a neváhala, i na vrcholu svých úspěchů, systematicky pracovat se zkušenými učiteli vokálních technik, aby si hlas udržela v bezvadné kondici.

Během své internacionální kariéry poznala většinu slavných dirigentů a zpěváků od dvacátých let dodnes. Rafael Kubelík a Rudolf Firkušný byli jejími přáteli od mládí a mnozí skladatelé písní, oper a operet složili některé role ve svých nových dílech specificky pro ni. Jan Masaryk, talentovaný pianista, ji doprovázel v českých a slovenských národních písních, které spolu nahráli v USA na desky RCA už v roce 1942 pod názvem Lidické písně. První vydání z r. 1948 v ČSR šlo do stoupy a teprve nové vydání (1968) se dostalo na veřejnost.

Před více než padesáti lety byla přítomna slavnostnímu odhalení pamětní desky na Dvořákově domě a nedávno s námi znovu aktivně bojovala o jeho zachování. Nechyběla na žádné společenské události československého exilu a nikdy nám neodmítla povědět svým osobitě milým způsobem, co jí leželo na srdci.

*

O tom všem, a mnohem víc, Jarmila Novotná vypravuje ve svých pamětech. Knížka česky vydaná r. 1991 v pražském Melantrichu má 317 stránek, zajímavé fotografie, seznamy jejího operního, písňového a jiného vokálního repertoáru, gramofonových nahrávek a filmů. Početná korespondence a kritiky jsou podle potřeby uveřejněné v překladu do češtiny. Souhrn jejich amerických vystoupení na podporu Československa během války je důležitý dokument její loyality k rodné zemi, ačkoliv po léta byla nežádoucí osobou. Proto ji po roce 1989 velmi potěšilo zasloužené přivítání a pocty, jako Řád T. G. Masaryka, který jí udělil president Havel, čestné členství Umělecké Besedy, tak jako dopis uznání od presidenta Bushe, nebo dříve oslavy stoletého výročí Metropolitní opery a jubilejní výstava Vídeňské opery, kterých se zúčastnila.

Není divu, že nazvala svůj memoár, který by si zasloužil anglický překlad, *Byla jsem šťastná*. V něm se několikrát zmiňuje o hrobce v Litni a píše: „Tam budu též jednou odpočívat." Teď ten okamžik, kdy se s ní loučí její děti, přátelé a hudební svět, které tolik obohatila svou hudbou a osobností, přišel. Bude nám všem chybět.

"Čs. Týdeník".

Potkali se dva trpaslíci v lese u pařezu. „Nechci vás strašit, pane kolego, ale odpoledne tu byl hajný s nějakým bohatým trpaslíkem ze Švýcarska a nějak si dlouho prohlíželi ten váš pařez..."

U zámečníka Špatňáčka se ozve telefon: „Mistře, umíte opravovat zámky?" „No jasně, vždyť to je moje profese." „Výborně, budu vás zítra čekat na nádraží v Brně, potřebujeme opravit zámek Lednici."

ZE ŽIVOTA KRAJANŮ

Pí Líba Hampeisová z Týnce n. Sázavou je v Kanadě na návštěvě u svých dvou synů; jeden žije v Torontě, druhý ve Vancouveru.--Koncem února zemřela v Torontě pí Molly Němečková, angl.původu.--6.3. se torontští baptisté a mnozí jiní krajané rozloučili s pastorem Milošem Šolcem; přijal místo v Praze-Vinohradech.--Pro jistého našeho čtenáře sháníme knížku "Samet a pára". Kdo ji má?--Ve Vancouveru dávali "Jenufu". V hlavní roli byla J.Kolomyjecová.--M.J.Vlasák má novou adresu: 13215-65A Ave.,Surrey, BC, V3W 7Y3.--Dostáváme do red. "Kurdish News". Kdo má zájem, rádi mu je pošleme. Podle odhadů žije dnes na Středním východě 30 milionů Kurdů, ale o samostatnosti jen sní.--Ottawská krajanka Majka Broulíková-rodačka z Pardubic-vystavuje občas své keramiky, pastely a obrazy. Jinak se věnuje biologii.--Vláďa, Apt.42, 1542 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 7A4, hledá seznámení s praktickou ženou do 32 let.--V Kroměříži zemřel před časem MUDr.Miloslav Krajný, 83, otec známého krajanského lékaře. Pocházel ze Zábřeha a rodina se pův.jmenovala Kreuzigerová.--R.P.zas pookřála ve W.Palm Beach na Floridě.--Knihu L.Kloudy "Alt.Medicína", 251 stran, za $8:50 zašle L.Storzer, 1652 Mountbatten Pl., Victoria, BC V8S 5J9. Má na skladě také "Černé barony" a "Hovory s TGM". Pošle seznam na požádání.--"Nána" A.Abrahamová se vrátila do Olomouce, s angličtinou v hlavě.--Kanadští kanoisté budou i letos závodit v Roudnici; D.Porter porazil loni V.Chalupu.--Úřad důchodového zabezpečení je v Praze 5, Křižíkova 25, tel.541141.--Kdo chce článek "Plánujete návrat domů?", pošleme.--Fed.lib. poslanec P.Szabo se prý narodil v Bratislavě. Repr.Mississauga South.--Tomáš Bata byl hostem veliteleletiště v Pardubicích, plk.Hřebačky. Máme foto.--40 krajanů-seniorů se sešlo loni u paní A.Škvorové na její letní residenci.--Havlínovi z Montreálu shlédli Křížovou cestu L.Hrušky v Plzni-Doudlevicích. Kult.středisko se dostavuje.--Zlatokop Jan Welzl zemřel v r.1951.--Ľubor D. měl "65" 27.9.93. Oslavoval u Preclíků v Pardubicích.--Foglovi /Montreál/ byli v Č. Budějovicích a na Hluboké.--Loskotovi /Calgary/ navštívili Prahu a Pardubice.

Vzpomínka na XI. všesokolský slet

Průvodu členstva v poslední sletový den jsem se tehdy nezúčastnil. Moc mě to mrzelo - ale touha „nasát" náladu na všech nejživějších místech Prahy byla silnější.

Nejprve stojím proti Národnímu divadlu a účastním se vyvolávání známých hesel. Skupina kolem mne se připojuje a vydatně pomáhá, mohu tedy putovat dále, protože dav se „chytil" a už mě tu nepotřebuji. Spěchám na Staroměstské náměstí. Zde je situace zcela jiná. V davu, který vyvolává protibolševická hesla, se občas vynoří pochopové - snad jsou to estébáci, snad milicionáři - a snaží se zajišťovat ty nejhlasitější. Dva z nich náhle sevřeli občana, který volal „Ať žije prezident Beneš!" - teď volá o pomoc. V okamžení je kolem něj pět šest mladých hochů, zřejmě vysokoškoláků, a osvobozují ho z drápů těch výtečníků. Trochu jim přitom ručně domluví - a je pokoj. Krásná neorganizovaná spolupráce.

Sedím na podstavci Husova pomníku a pomáhám hlasivkami. Proti mně - tribuna vládních funkcionářů v čele s Gottwaldem. Sedí jako zařezaní, protože průvod pochodující z Pařížské ulice před tribunou umlká a všichni se - jako na povel - otáčejí doleva, směrem od tribuny. Kroky duní po dlažbě: Beneš - Beneš. A nic víc. Už čtvrtou hodinu tak Sokolové defilují a dávají najevo, kam patří. Ti na tribuně se opravdu překonali - vydrželi až do konce. Neprojevovala se v tom jejich velikost ani síla - drželo je tam vědomí, že dnes to sice ještě nejde, ale zítra si to se sokoly vyřídí.

Průvod končí a jako vždy ho uzavírá sokolská jízda. V poslední řadě se opozdila - snad úmyslně - jedna sokolská žena na koni. Přijíždí před tribunu, zvedá ruku a volá: „Ať žije prezident," a po odmlce: „Beneš!" Zdvižené ruce na tribuně poklesly. Dlouho jsem na onu krásnou jezdkyni vzpomínal - zda na ni o pár ulic dál nečíhalo nějaké nemile překvapení...

Sokolstvo řeklo své rozhodné „ne" - a tak jsme se rozcházeli šťastně.

Stanislav Sembdner

V článcích o Sokole budeme pokračovat

"Č. Deník"

Český dialog

MĚSÍČNÍK PRO ČECHY DOMA I VE SVĚTĚ

známý jako první soukromý časopis, který přišel s myšlenkou bourat bariéry mezi občany jednoho národa žijícími na různých místech naší planety. Dokázal si vytvořit okruh věrných čtenářů a získat dobrý zvuk díky úsilí hledat pravdu bez ohledu na politické záměry té které strany. Bez štvaní a stresování, ale s pozorným, kritickým i uznalým pohledem. Český dialog přináší aktuální informace ze života v České republice, rozhovory s osobnostmi politického a kulturního života u nás i za hranicemi, odpovědi na dotazy čtenářů, příspěvky autorů z celého světa, pohledy do historie, současnosti i budoucnosti, čtení pro oddech, i impulsy k zamyšlení. Český dialog chce hledat pozitivní cestu k prosperující budoucnosti českého státu, k toleranci a soužití nejrůznějších individualit. Český dialog nevydává žádná strana, organizace ani ústav. Vznikl z potřeby skutečného dialogu. Je spoluvytvářen svými čtenáři. Vychází pro čtenáře v České republice i na Slovensku, ve Švýcarsku, v Rakousku, Německu, Skandinávských zemích, Austrálii, Americe, Kanadě a v dalších zemích.

Spojte se s Českým dialogem! VAŠE REKLAMA JDE DO CELÉHO SVĚTA!

Adresa redakce a inzertního oddělení:

Český dialog, K lípám 24, 190 00 Praha 9
Tel.: 88 11 69

SunLife of Canada

Pojištění je věc důvěry

38 let služby naší veřejnosti s největší kanadskou životní pojišťovnou

VLADIMÍR VÁLEK, C.L.U.
Senior Representative

Tel. 626-3004

21 Four Seasons Pl., Suite 330, ETOBICOKE, Ont. M9B 6J8

Východně od 427

O LETCÍCH

MIGy budou létat nad Přerovem ještě asi rok. Nadměrným hlukem je obtěžováno na 22.000 osob.--STV-Štúdio Košice vysílalo 24.ledna 94 pořad o Jánu Rež--ňákovi,který po boku Němců za války sestřelil údajně 32 sovětských letadel.Program z něho udělal hrdinu.--7.února 94 zemřela v Bruselu paní Zora Poyser-Plaňavová,67,pův.z Brna. Její manžel Miroslav sloužil za války u 311.čs.perutě a po 48.roce pracoval jako angl.zpravodajec pod plk.K.Procházkou a jako instruktor agentů proti čs.komunistům. Ti za ním v prosinci 68 poslali 2 vrahy do Nauders v Rakousku a zabili ho.--Kdo znal J.Kuhna od 311,nechť píše na: Eva Kuhnová,Novosady 547, 784 01 Litovel.ČR.--Ve Svébohově se bude odhalovat deska Arnoštu Valentovi,který byl popraven Němci 31.3.44 po útěku ze Saganu. Nar.se 25.10.12 a absolvoval gymnásium v Zábřehu na Moravě. Pamětní publikace bude stát $5 a lze ji objednat na:Z.Patka,Školská 9,789 01 Zábřeh n.M.--V programu o záp.letcích v ostravském rozhlasu vystoupili:90 let mladý Škuta, Balejka,Škarvada a Makový.--Vyšla kniha"Češi a Slováci v oblacích".--Záp.pilot J.Jedlička tvrdí,že něm. ponorku U-534,kterou nedávno vyzdvihli ze dna úžiny Kattegat/u Dánska/, potopil čs.Liberátor za velení W/O Beneše. Naši letci potopili celkem 33 něm.ponorek a 10 jich poškodili.--Vít Angetter se pochlubil,že po úspěšné operaci obou očí vidí zas báječně. Zatím žádnou další návštěvu staré vlasti neplánuje.--"Č.Deník"přinesl 30.12.93 dokumentární článek o zřícení Velouše KX-B s posádkou Mohr,Šiška,Svoboda,Ščerba,Tománek a Skalický do moře u holandského pobřeží po náletu na Wilhelmshafen.--Vít Angetter a Jindra Prokop se sešli loni v Arizoně,po 53 letech.--Áda Zelený se pokusil udělat seznam našich,s kterými se sešel u Fr.Cizinecké legie. Šlo prý o 500 až 600 mužů.--Ján Beharka se v "Čs.týdeníku"vhodně rozloučil s gen.let.J.Ambrušem,94.Zemřel v Chicagu 20.ledna 94. Narodil se v Bulharsku v r.1899 a do škol chodil v Nadľaku v Rumunsku;ani jeden nekrolog se nezmínil o to,že p.gen.za války sestřelil omylem 2 Angličany.--50.výročí inváze Evropy budou vzpomenuto obřady v jižní Anglii a v Normandii. Byli pozváni čs.letci a vojáci,jakož i prezident V.Havel. --Zajímavá je nová kniha J.Rajlicha a J.Sehnala "Kočičí oči",čs.noční stíhači v RAF 1940-1945,90 stran.--Další nová kniha:Zd.Hanuš Knapp"Mezi nebem a mořem",108 stran. A nově vydána byla kniha Adolfa Vrány "Letec Alois Vašátko",126 stran.--Slovenská vláda se rozhodla převézt ostatky letce J.Františka z Belgie do Bratislavy. Bude to v květnu 94.--Dcera Otmara Kučery,Alexandra Šulcová,se stala proděkankou lék.fakulty MU v Brně. Má na starosti zahr.styky.--Autor Č.Sládek uznal,že "KL" se starají o trvalé sbližování někdejších čs.válečných letců a jejich rodin.Rád by viděl kresby Boba Velvarského v revue "L+K". Chce jet letos do Spálova a mluvit s lidmi,kteří se pamatují na kan.letce V.Bastabla.--"Kult.kalendář okresu Šumpark 1944"obsahuje zákl.data o záp.letcích okresu. Přišel od am.historika Řoutila z Leštiny.--Záslužným dílem bylo napsání a vydání knížky "Kůže žhavá jako slunce",58 stran. Objednávky na:Vít Formánek,V Ráji 320, 533 41 L.Bohdaneč,za $10.--Joe Doubek /6 Kendall Terrace,Morphetville,SA 5043 -Austrálie/ dostal nedávno čestné občanství Rosic u Chrasti. K svým 80.narozeninám se mu podařilo vydat úhlednou knížku "Prague Pimpernel",112 stran. Obsahuje řadu zajímavých fotografií. --Jaroslav Brázdil /311/,resident Anglie, má značný problém s vrácením vily Draža v Luhačovicích. Patřila jeho paní.Velký ohlas doma měl článek o celé záležitosti v "LD" 5.11.93.--Olga Stoupová,roz.Berounská,uvítala,že jméno jejího otce je v Pamětní knize padlých čs. letců v chrámu sv. Víta. Jinak nám do redakce zapůjčila zajímavé fotografie.-- Zajímavá knížka:P.Kubánek-"Stíhači od 303",110 stran.--Jan Irving stále bojuje o "střechu nad hlavou"v Praze. Při soudních řízeních ho podporuje Svaz letců ČR a váleční přátelé.--Mirek Grygar a Drahuška Němcová zdraví naše čtenáře z Rousínova u Brna. Z Anglie se ozval gen.Vic Bergman.--Plk.Jar.Štěpán /Ottawa/ byl do konce února ve Frant.Lázních. Slaví letos "90".--Po odchodu Mirka Kotršála pracuje v sekretariátu Svazu letců v Praze Jiří Kalivoda;jeho adresa je:Libčice 33, 262 03 Nový Knín.--MUDr.Karel Macháček tvrdí,že "nelze uspokojit všechny,ať se dělá cokoliv".--Znamenitý je měsíčník pro let.historii,techniku a plastikové modelářství "Plastic Kits Revue",ul.1.máje 11, 709 00 Ostrava-Mariánské Hory. Roční předpl.lodní poštou $20.- S revue spolupracuje mj.Tomáš Polák z Frenštátu p.R. --Joe Machek z LA nám poslal zajímavé informace o Jiřím Sehnalovi od 310.

50th ANNIVERSARY OF THE JUNE 1944 NORMANDY LANDINGS

The Mayor of Bayeux, Jean Le Carpentier, invites members and former members of the RAF to attend

"RAF DAY"

during next June's celebrations

Date 11th June

Programme

11.00 hrs—Inauguration of the exhibition: "The RAF in Operation Overlord" in the "Battle of Normandy" Museum, Bayeux

11.30 hrs— Religious Ceremony at the British Military Cemetery (opposite the Museum) and flypast by WW2 aircraft

15.30 hrs—Discussion on the role of 2nd TAF in "Operation Overlord"

JEDEN ZE STATEČNÝCH

Ze "Sigmundova seznamu"lze vyčíst,že jsme za války měli v RAF 7 Dvořáků a z nich 2 byli Antonínové.Dnes máme na mysli našeho "kanadského"Antonína: měl RAF č.787517,byl u 312.squadrony pilotem,v hodnosti Fl/Lt. a narodil se 30.září 1916 ve Zbuchu u Plzně. /Jeho adresa je: Ant.Dvořák,71-1st Ave. North,Roxboro,Que.H8Y 2K8. Tel./514/ 684-7333./Po vyučení str. zámečníkem se stal pilotem v akci "1.000 pilotů"v r.1935 v Západočeském Aeroklubu v Plzni. Týž rok nastoupil službu v Prostějově ve Škole let.dorostu. Po ukončení kursu byl v r.36 přidělen k 3.let.pluku v Piešťanech /64.letka/ a tam byl až do března 39. Po Krakowu přišla Gdynie a doprava švédskou lodí do Francie. Po podepsání závazku do Ciz.legie v Paříži následovala cesta lodí do Afriky. Když vypukla válka dostal se A.Dvořák zpět do Francie,po kapitulaci země ustoupil s ostatními do P.Vendre a znovu plul do Afriky,ale už v uniformě franc.letce. Pak se z Casablanky přes Gilgraltar dostal do Anglie.Tam byl přeškolen na Hurricany a odeslán k angl.501 peruti. Peruť měla také Spitfiry a měnila báze,až se dostala do Chilbolton. 14.červen 1941 se A.Dvořákovi málem stal osudným:doprovázel lehké bombardéry typu Blenheim při útoku na Cherbourg,utkal se s ME-109. V souboji byl raněn v obličeji a na ruce,ztratil kabinu a pokoušel se vyskočit padákem.Nepodařilo se mu to. Zraněnýma očima zjistil, že je přímo nad městem Cherbourgem a instinktivně zvolil kurs na sever,do Anglie. S notnou dávkou štěstí přistál na letišti Ybsley /Hantshire/. Po propuštění z nemocnice v Haltonu nastoupil znovu k 501.peruti. Později byl instruktorem v 52 OTU, kde se sešel s Kauckým a Cukrem. Od září 42 létal s 312.čs.perutí z Harrowbeer. S ní zůstal do konce války,s vyjímkou komunikačního kursu u 84.angl. perutě. Jeho poslední bází před odletem do vlasti bylo letiště v Manstonu;tam velel letce A. Po přistání v Praze se peruť dostala do Č.Budějovic.A. Dvořák si zažádal o místo v ČSA a bylo mu vyhověno. Budoucnost vypadala skvěle a proto se oženil v r.46 s dívkou,kterou v Anglii poznal. V r.1949 se oba šťastně dostali zpět do Anglie. Dvořák byl přijat do RAF po absolvování několika zkoušek a podepsal závazek na 6 let u Transport Command.Byl však i ve škole pro Air Gunners jako instruktor a měl možnost létat Vampires, Venims a Meteory. V roce 1955 opustil aktivní službu u RAF a emigroval s manželkou do Kanady. Napsal nám:"Stále jsme zde a velmi spokojeni".

Ant.Dvořák v Manstonu-v r.1945.

Prameny léčí, BECHEROVKA udravuje

Když poslední majitelka známého karlovarského likéru paní Heda Becherová zavítala v roce 1991 poprvé od svého odsunutí na návštěvu likérky, byla nadšena. Provázel ji současný ředitel a moc se jí všechno líbilo. Dal jí ochutnat kalíšek Becherovky, jestli je to skutečně ono. Po usrknutí nápoj ocenila slovy — to je přesně to, co tatínek i dědeček vyráběli. Pro současného ředitele podniku Jan Becher, výroba lihovin, ing. Václava Lupínka to bylo potvrzením, že slavný karlovarský třináctý pramen je stále perfektní jako v časech svého vzniku.

U zrodu stál Angličan

Lékárník Josef Becher získal v roce 1807 od svého anglického přítele dr. Fobriga, osobního lékaře říšského hraběte, recept na „elixír života". Pan lékárník se ihned pustil do práce. Vážil a míchal předepsané bylinky, přidával líh, pak vyluhoval, později přidal další přísady, nechal uzrát a prefiltroval. Když konečně ochutnal, horkosladká chuť ho přímo fascinovala. Svůj výrobek zpočátku prodával v lékárně a skutečně jenom jako lék. Aby si udržel zákazníky, navažoval jim ho jako vzácnost. Kdo si objednal pět litrů, dostal jenom dva, kdo dva, tak jen litr. Výrobu likéru ve velkém zahájil až v roce 1841 jeho syn Jan Becher. Od této doby se traduje průmyslová výroba nejpopulárnějšího českého likéru — karlovarské Becherovky.

Po Janu Becherovi přichází Gustav, poté Rudolf. Rodina Becherů vedla podnik až do roku 1946. Heda byla poslední majitelkou a jako sudetská Němka byla odsunuta do Německa. Pak tady nastoupili národní správci.

Rodina Lupínků

Výroba Becherovky šla po roku 1945 dvěma větvemi. Jedna se vyráběla v Karlových Varech, druhou, také pod názvem Becherovka, vyráběla v Německu Heda Becherová. I když šlo o stejný recept, nemusel být člověk ani odborníkem, aby zjistil jisté chuťové rozdíly. V osmdesátých letech produkci Becherovky v Německu převzala firma Underberg a vyráběla ji do konce roku 1984. Pak výrobu zastavila.

Karlovarská výroba měla zpočátku různé správce. Od roku 1958 se do čela dostává Václav Lupínek, tehdy mladý, ambiciózní inženýr. I jeho zásluhou se výroba tohoto likéru stala progresivní a zajímavou. Vedl ji 34 let. Téměř polovinu produkce museli exportovat do bývalého Sovětského svazu, ale našli si „škvírku" i pro export na Západ. Pod vedením pana Lupínka se z malého podniku stala prosperující továrna, která na daních odvádí státu sto miliónů korun ročně. Za svého ředitele si ho zvolilo i nové vedení závodu a jenom těžká nemoc způsobila, že se své Becherovky musel vzdát. Správní rada místo něho posadila do čela jeho syna, také Václava. Ten důsledně pokračuje v cestě svého táty. V současnosti se vyrábí ročně 75 tisíc hektolitrů a továrna zaměstnává kolem stovky zaměstnanců.

Tajemství receptu

Receptura se velice důsledně střežila. Jako poklad se předávala z generace na generaci. Po znárodnění si tajemství odnesla za hranice dcera Heda a originál zůstal v podniku. Kdoví, jestli to byla náhoda nebo řízení osudu, ale recept se i tady pečlivě hlídal a znalo ho jenom několik lidí. Dnes ho znají jenom oba Lupínkové a trezor. Každý čtvrtek se v malé komůrce, téměř třináctém, zavře sám ředitel a namíchá směs asi dvaceti různých bylin. Toto množství stačí na týden.

„Je pravda, že vlastnosti Becherovky dává především správný poměr léčivých bylin," řekl Václav Lupínek. „Ale nejenom ony tvoří Becherovku. Důležitá je teplota, dělba zrání, správné míchání, voda a také stáčení. Že je to skutečně tak, nám potvrdila také paní Heda, která sice znala recept, ale chyběly jí právě karlovarské sklepy a voda, aby mohla vyrábět pravou Becherovku."

Privatizace

Protože podnik byl znárodněný už v roce 1946 a dodnes platí Benešovy dekrety, poslední majitelka neměla nárok na jeho restituci. Dnes se čeká, že Becherovka přijde do privatizace. Byla schválena veřejná soutěž na 34 procent akcií, fondy sociální a zdravotní dostanou po 29,5%, nadační fond jedno procento a tři procenta půjdou městu a na restituce.

Jak chutná Becherovka

V současnosti se vyrábí několik druhů likéru. Nejznámější je třináctý pramen (klasická Becherovka), čtrnáctým pramenem je KV 14 s příměsí červeného révového vína bez cukru, dalším je aperitiv KV 15 s cukrem. Dále Rapid bitter na míchané nápoje a posledním je Codia Medo, velmi sladký likér.

„Becherovka se musí pít chlazená, nejlepší je s ledem nebo s tonikem. Existuje mnoho různých receptů, ale i já osobně dávám přednost klasice, s ledem nebo s tonikem."

Lázně Karlovy Vary jsou světoznámé léčivými prameny. Je jich dvanáct. Všechny léčí. Mnoho pacientů však sem také přichází kvůli třináctému pramenu, kterým je slavná Becherovka. A právě tento pramen díky svým vynikajícím chuťovým vlastnostem, ale také léčivým, jako jediný prý uzdravuje.

Marta Pawlicová, VP

—"Čs.týdeník", 10.2.94.

O VOJÁCÍCH

Kniha K. Kaplana "Zpráva o zavraždění gen.tajemníka"/rozumí se: Slánského/ obsahuje nová data o výcviku čs.brigády pro Izrael v r.48 v prostoru Libavy/Velké Střelné. Brigádě velel Ant.Sochor.--Mjr.Karel Bartl /alias Charles Drew/ byl za války pobočníkem gen.S.Ingra. V Kanadě žil od r.1949. Zemřel v Coldwater,Ont.--J.Chmelík /Palackého 1168,769 01 Holešov/ nadhodil otázku proč se dosud nepátralo po osudech nezvěstných čs.vojáků u Dunkirku v r.45,příp. na frontě v r.1940? Šlo o nejméně 300 mužů.--"Moravské Listy"/příloha LD/ měly 15.2. rozsáhlý článek o plk.J. Fajkusovi,residentu Val.Meziříčí. Byl za války v hodnosti kapitána tzv.zbrojním důstojníkem a přidělen Angličanům po té,co při cvičném seskoku v Ringway /během para výcviku/ utrpěl dvojnásobnou kompresní frakturu páteře.--Čestným občanem Agde se stal Peter Haluška,3251 S.59th Court, Cicero,IL.60650-3823,USA.--Napínavá je kniha Vlad.Přikryla"Za vlády tmy",160 stran.--Podle "NO" byl do Normandie letos v červnu pozván také slovenský prezident M.Kováč. Ceremonie začnou 4.6. ve vesničce Southwick v jižní Anglii,odkud gen.Eisenhower řídil vylodění.-- Ivan Pfaff sestavil a v Německu vydal studii "Sovětská zrada 1938".Dokládá,že Litvinov začal s Třetí říší jednat o spolupráci už 22.9.38.Podle autora měli Sověti v té době v čs.útvarech na hranicích "celé zástupy" agentů,kteří měli za úkol paralyzovat nadšení našich pro boj proti Němcům.--Přikrylovu knihu máme na prodej za $12.--Sjezd záp.vojáků je v Praze 9.7.--J.Jakeš nám napsal,že ve vězení v Budapešti v r.39 poznal pplk.Lišku.--Z.Kordina-Cord dokončil 2.díl knihy "On All Fronts".--Býv.šéf čs.dragounů,byl za Protektorátu jako velitel tzv.vládního vojska vůči Němcům nekompromisní.--MO v Praze ve své moudrosti rozhodlo,že pobyt zahr.vojáků v českých voj.ozdravovnách je podmíněn českým občanstvím. To postihlo až dosud hlavně občany USA,kteří dosud nemohli mít dvojí občanství. Nyní mohou o české klidně žádat,protože Amerika nemá námitky. Doporučujeme,aby si naši vyžádali nejen české občanství,ale i pas. Nemusí českým konzulátům nic platit,pokud pošlou kopii dokladu o válečné službě.

Českému radaru neunikne nic

PRAHA - Český radar Tamara, který podle expertů dokáže odhalit i „neviditelný" americký letoun Stealth, by se mohl podílet na monitorování situace na Blízkém východě. Výrobce, společnost HTT Group, ho počátkem roku nabídl Organizaci spojených národů. Uvedla to včera Mladá fronta Dnes. Podle předběžných odhadů by radar mohl být umístěn na Kypru, jenž je od Libanonu, Izraele a dalších zemí Blízkého východu, nad nimiž by sledoval vzdušný prostor, vzdálen asi 150 kilometrů. Mohl by sledovat i přesun vojenské techniky po souši i po moři. Dosah radaru je asi 450 kilometrů.

"N.Valašsko",15.2.94.

Generálův syn

PLUKOVNÍK ADOLF F. J. KARLOVSKÝ

V nedávné době se v českém tisku několikrát objevily články o armádním generálu Antonínu Hasalovi u příležitosti stého výročí jeho narození. Nikdo jistě nechce popírat zásluhy tohoto staredruženíka a posteze mnohokrát a vysoce dekorovaného velitele 2 střeleckého pluku ruských legií, účastníka druhého odboje doma, v Anglii a na Podkarpatské Rusi, kde ovšem Rusové práci jeho mise násilím a rychle ukončili, protože Stalin měl, přes všechny své slavnostní sliby a smluvní závazky, jinou představu o uspořádání střední Evropy. Ve stínu tak velké osobnosti, jakou byl generál Hasal, zůstává pak jakási v pozadí jeho syn, při vypuknutí války mladý chlapec, který ale díky rodinné tradici a výchově rychle pochopil, co je jeho povinností k národu.

Naše matky se znaly radu let a tak si paní Hasalová, krátce po manželově odchodu do exilu, postěžovala, že neví, kam poslat Milana na letní prázdniny, ježto rodina přišla do Prahy až po likvidaci čs armády a Milan si zde dosud nestačil najít kamarády, nejraději skauty. Mou maminku hned napadlo, že bych v tom snad mohl pomoci já a doporučit Milanovo přijetí do prominentního pražského 5 vodního oddílu, kde jsem se krátce předtím stal přístavním. Přijetí nováčka-naskauta tak krátce před letním táborem, který má být vlastně vyvrcholením celoroční skautské výchovy, bylo ovšem proti zásadám kapitána našeho oddílu, Jaroslava Nováka-Bratky, jednoho z našich nejlepších skautských vůdců vůbec. Když jsem ale poukázal na výjimečné okolnosti tohoto případu a zejména na nedávný generálův odchod do naší exilové armády (je charakteristické, že za tzv. Protektorátu se nikdo za příbuzné v exilu nestyděl ani je nezapíral, jak tomu bylo za vlády bolševiků a jak to často přežívá dodnes!), Bratka nakonec Milana přijal. Mladý Hasal se tedy zúčastnil našeho tábora na ostrově „Pětka" na sečské přehradě a v několika dnech se dokázal přizpůsobit svému okolí tak dobře, že ho sotva bylo možno rozeznat od „starých" zkušených vodáků.

Tábor v krásném prostředí sečské vodní nádrže sice skončil o týden dříve, abychom předešli jeho rozpuštění gestapem, ale Milan se už s oddílem natolik sžil a na Seči stojí i svůj skautský slib, že se hned od začátku školního roku další skautské práce nadále zúčastní. Nezvala bohužel dlouho, protože cekrétem, zlomyslně datovaným 28. října 1940, rozpustil „říšský protektor v Čechách a na Moravě" skautskou organizaci a zabavil její majetek, předpokládaje, že tak vyřadil zase jeden zdroj protiněmeckého odporu. Oficiální rozpuštění však integraci skautingu do odboje spíše urychlilo, a tak i v našem vodním oddílu došlo po Bratkově zatčení k vytvoření vlastní skupinky. Vývoj na frontách nebyl k tomu sice po katastrofální porážce Francie a v době, kdy Británie jen s největším vypětím vzdorovala Göringově Luftwaffe (která létala na sovětský benzin!) příliš povzbudivý, ale snad právě proto jsme se rozhodli, že musíme postavit skutečné vojenskou jednotku a ne předstírat si nějakou hru na vojáčky. Přijímali jsme tedy pouze chlapce staré alespoň šestnáct let, dobrovolníčky, takže vznikl o oddílu dvanáctičlenné družstvo. A protože žádný z nás nestačil za první republiky projít vojenskou presenční službou, potřebovali jsme vojenského velitele a instruktora, kterým se stal Jan Laštovka, četař-aspirant 4. dragounského pluku Antonína Švehly. V odboji už pracoval a měl dokonce přes bratry Pancery spojení na „tři mušketýry" – Balabána, Mašína a Moravka.

Začali jsme základním bojovým výcvikem, ale od samého počátku jsme už pro vedení domácího odboje pracovali zpravodajsky. Úkoly jsme si zpočátku určovali podle svých možností, ale když „nahoře" poznali, že to myslíme vážně a nejsme nějaká klukovská organizace, ač jsme si cali snad poněkud romantické jméno „Zbojník", začali jsme i úkoly, převážně zpravodajské, dostávat, než náš výcvik pokročil natolik, aby bylo možné s námi počítat i pro skutečný boj.

Milan Hasal byl od začátku při tom, zažil výcvik ještě s atrapami zbraní a ručních granátů a spolu s námi složil po roce, v říjnu 1941, vojenskou přísahu podle služebního řádu A–I–1. Podle svých možností a daných požadavků pracoval též zpravodajsky a spolu s námi se těšil, kdy konečně dostaneme slíbené zbraně, protože těch několik pistolí, které jsme měli, na víc zatím nestačilo. Gestapo mezitím běsnilo po zemích českých a jednou z akcí, jak domácí odboj alespoň částečně odškodnit, bylo zřízení internačního tábora ve Svatobořicích na Moravě, určeného především pro příbuzné osob, jejichž účast v zahraničním odboji byla známa nebo předpokládána a jejichž spolupráce s odbojem domácím se Němci obávali – jak se později ukázalo, většinou právem. Tak došlo i na rodinu generála Hasala (v exilu vystupoval pod jménem Nižborský), ze které po zatčení Milana, jeho matky a starší sestry zůstala na svobodě jen nejmladší Milca.

Strážní službou ve svatobořickém táboře pověřilo gestapo naštěstí protektorální četnictvo, byť pod velením intensivně kolaborujícího kpt. Císaře, který si dal nakonec i změnit jméno na Kaiser! V jejich řadách se časem našlo alespoň několik osob, které zprostředkovaly ilegální spojení s internovanými, a tak jsme byli o Milanovi celkem dobře informováni. Někdy, tuším začátkem posledního roku války, když už Němci potřebovali opravdu každou pracovní sílu, vybrali ze svatobořického tábora skupinu mužů, kterou odvezli na práci do Brna. Byl v ní i Milan Hasal, kterému se ale brzy nejen podařil útěk, ale našel rychle i spojení k partyzánům (Rady tří?), s nimiž tedy, konečně v boji se zbraní v ruce, prodělal poslední týdny války. Důkazem, že si vedl dobře, je Válečný kříž, který mu byl za partyzánský boj udělen.

Krátce po příletu vlády z Košic, ve které byl generál Hasal ministrem dopravy, navštívil mne Milan s rodiči v nemocnici, kde mě dávali dohromady po průstřelu hlavy, když mi esesácká střela prorazila i slušivou anglickou přilbu. Pak jsme se sešli znovu ve Vojenské akademii v Hranicích a po mém přemístění do Prahy pak v ruzyňských kasárnách, kde Milan sloužil u prvního dělostřeleckého pluku a já u pátého pěšího T. G. Masaryka (V té době patřil už do naší party subalterních důstojníků až do mého odchodu na Hlavní štáb. Mezitím dostal i Medaili za zásluhy I. tř. za svou zpravodajskou práci ve „Zbojníku", od roku 1944 ZB [Zpravodajská brigáda], koncem války už o třech bojových praporech v rámci Rady tří.) Protože mnozí byli synové generálů, říkal generál Kutlvašr, že v Ruzyni nesloužil poručíci, ale generálporučíci (Hasal, Hudeček, Žmek).

Někdy v květnu 1948, kdy už byl generál Hasal Gottwaldem zbaven svého místa přednosty vojenské kanceláře prezidenta republiky a bylo zřejmé, že odchod celé rodiny do exilu je jen otázkou dní, se mnou rozdělil o několik balíčků nábojů do coltu, které u nás nebyly k dostání. Prázdné kartony pak nechal v jejich vile, kde je po úspěšném útěku rodiny vojenské OBZ také našlo. A protože po mém zatčení naši pak nábojové kartony téhož číslování i u mne, usoudili soudruzi bdělé a ostražité, že jsem byl při útěku nápomocen (což ve skutečnosti pravdou nebylo). Protože se jim nechtělo přepracovávat mou už hotovou žalobu, použil ke prokurátor ppl. Vaš alespoň na „dokreslení mého charakteru", aby demonstroval, s kým jsem se stýkal.

Z pobytu rodiny Hasalovy v USA nevím skoro nic, protože jsem většinu toho času prožil v Leopoldově a jiných bolševických kriminálech. Teprve za několik let, po svém příchodu do švýcarského exilu, jsem dostal do ruky Milanova úmrtní oznámení – myslím – jako prvního z bývalého družstva „Zbojník".

Toto je jen velmi stručná historie Milana Hasala, sice velmi záslužná, uvažíme-li jeho mládí, ale pochopitelně sotva srovnatelná s životem jeho otce. Myslím však, že si Milan zaslouží, aby byl vedle generála Hasala a svých bratranců Sabových (z nichž jeden byl popraven Němci a druhý sloužil v naší západní armádě) vždy na čestném místě jmenován.

POLYGON 1/94 ■

Pohádali se, ona si sbalí kufry a s výkřikem „Už se nikdy nevrátím!" odchází z domova. Večer je ale zpátky. „Copak, copak?" ptá se on ironicky. „začalo se ti stýskat?" „Pitomost, ale v tom vlaku, co jsem s ním chtěla utéci, netopili!"

NOTICE TO TOBACCO RETAILERS

On February 8, 1994, the *Tobacco Sales to Young Persons Act* came into force.

This federal legislation

- **raises the minimum legal age of persons to whom tobacco products can be sold from 16 to 18 years**
- **restricts the location of cigarette vending machines to bars, taverns and similar beverage rooms**
- **increases the penalty for selling tobacco to young persons from $100 to a maximum of up to $50,000 for repeated offences.**

It is prohibited by federal law to provide tobacco products to persons under 18 years of age.

Il est interdit par la loi fédérale de fournir des produits du tabac aux personnes âgées de moins de 18 ans.

If you sell tobacco on your premises, you are obliged, under the *Tobacco Sales to Young Persons Act*, to display a sign containing the message shown here.

A full-size, colour sign and a letter explaining your obligations as a tobacco retailer will be sent to you soon by Health Canada.

Check with your province for any additional laws regarding the sale of tobacco products to young persons.

If you do not receive an information package by March 15 or if you want further information on the *Tobacco Sales to Young Persons Act*, please call

1-800-263-9004.

Health Canada Santé Canada

Canada

O PARAŠUTISTECH

Jak se na boj sedmi čs.parašutistů v r.42 dívá ředitel Muzea AČR PhDr.Zdeněk Jelínek? Poukazuje na skutečnost,že parašutisté měli největší ztraty, dokonce ještě větší než letci. Již tato okolnost mluví sama za sebe. A pokud jde o poslední boj sedmi hrdinů, nemá v historii našeho odboje obdoby. Dr.Jelínek pokračuje:"Parašutisté se v r.42 stali symbolem národního protestu proti nacistické porobě,stali se vzorem odhodlaných bojovníků. symbolizujících sepětí odboje domácího a zahraničního. A je příznačné,že nebyli ušetřeni pronásledování ani po válce,ba právě naopak,protože nebylo pochyb o jejich odvaze a statečnosti,kterou již jednou projevili v boji proti totalitě. Stali se jedněmi z prvních vězňů komunistického režimu i jedněmi z prvních jeho odhodlaných protivníků. Také v tomto boji neváhali přinášet oběti nejvyšší."-- Do naší diskuse o heydrichiádě se vložil i Jan Ryba z Frankfurtu n.M. příspěvkem,který nazval"Akce atentát, tentokrát z pravého úhlu viděná." Pokud chceme celý článek přinést najednou,musíme jej dát do příštího čísla. Autor nám také poslal zajímavou studii "Goebels kontra Eisenhower": Němcům se podařilo odlákat zájem Eisenhowera od Berlína k neexistující alpské pevnosti. Podle autora rozhodnutím Eisenhowera byl osud Evropy východně od čáry Štětín-Terst po příštích 40 let svázán s krutou vládou komunistů. /Zájemcům o tuto studii ji pošleme./ --Býv.parašutista František Trpík se ozval z Rožnova p.R:zastává názor,že by vhodnost atentátu na Heydricha mohli posoudit hlavně dosud žijící záp.parašutisté.--Jaroslav Čvančara sestavil článek "Transport z ráje".Pojednává o vlaku č.206,který 23.10.42 vyjel z Bohušovic n.Ohří do Mauthausenu, kde bylo popraveno na 300 osob,které byly s čs. parašutisty v příbuzenském vztahu nebo jim tak či onak pomáhaly-současně byli popraveni i parašutisté Pechal,Čoupek a Zapletal.--Z Corio,Vict.v Austrálii došla smutná zpráva,že tam zemřel statečný parašutista z východu a brněnský rodák,Kurt Hermann.--Ludvík Pobořil a Jan Pluhař byli kamarádi A.Vyhňáka. --Do rozboru událostí kolem heydrichiády se pustil také F.Klimeš,předseda Klubu přátel Žďáru n.Sázavou. Soudí,že atentát byl nutnou válečnou akcí a že dr.Beneš by měl mít v naší historii stejně čestné místo jako TGM.Pokud se FK odvolává na informace v knize "Intrepid",je na faleš-né stopě a A.Vyhňák je ochoten dát mu fakta.--Madera-Imre Üresz zemřel nedávno na Slovensku.Žil v Chicagu. Zemřel v Malackách a tam byl také pochován. Madera byl přítelem gen.Ambruše.—Názor vojáka PR:"Hrdinství nespočívá ve skutku samotném,jako v tom,co jej inspirovalo".--Dr. Vostatek z Pardubic komentoval fakt,že sice poměrně dost lidí v Pardubicích vědělo o A.Bartošovi,ale nikdo ho Němcům neprozradil; když zemřel v nemocnici Němci si pořád mysleli,že mají Motyčku. Tragedie byla v tom,že si Bartoš vedl "válečný deník", který padl Gestapu do rukou;tam byla jména všech pomocníků jeho skupiny a proto na 200 osob bylo v Zámečku popraveno,včetně ležáckých. Když Bartoš zemřel, byl u toho také MUDr.Jaroslav Černý,který dosud žije. /Druzí 2 lékaři-J.Snopek a J.Stránský-nežijí.--K nedávné smrti plk.V. Krupky /6.5.1914-26.1.1994/se vrátíme. Mezi pozůstalými je manželka Libuše a 3 synové:Pavel,Michal a Jiří.--"Spígl"měl článek "Opakují se dějiny?" s podtitulkem"První část utajeného projevu E.Beneše". Napsal jej k 3.výročí lidické tragedie. Pokusíme se jej přetisknout.--Prof.P.Málek píše v článku"Zfalšovaný protokol Heydricha",že podle výsledku pitvy zemřel H.na zánět mezihrudí,ač něm.dr.Hampert sdělil Himmlerovi,že H.zemřel "na anemický šok".V pozadí hráli vysokou hru 2 něm.lékaři a navíc zasahoval dokonce osobní lékař Hitlera,dr.Morell,který v té době ve své továrně ve Vídni vyráběl sulfonamid.Tvrdil, že s ním mohl H.zachránit.

O skautech

Pan Aleš Kaprál z Arizony je kavalír:navštívil hlavní klubovnu skautů v Brně,která je v pětipatrové budově s celou řadou jiných nájemníků. Vzal si do hlavy,že budovu koupí a skautům daruje. Z nájmů budou mít skauti příjem,který mohou částečně investovat do úpravy areálu "Na Říčkách",sev.od Líšně, který p.Kaprál také skautům daroval. Zbývá jen vyřešit problém vody v potoce,který v délce 6ti km pozemkem protéká. Podle jedné verze se voda "propadla" do jeskyň Moravského Krasu,podle jiných zřídila blízko čs.armáda supertajnou instalaci,která odčerpala hodně vody na chlazení,ale čeho?--Sestře A.Hynštové se nelíbila kresba o světluškách v revue"Trnky-Brnky". Pohled z Olomouce podepsal také JACK z Val.Meziříčí.--Jiřina Paroubková z Domažlic nám poslala brožuru "80 let junáctví v Domažlicích". Má kapitolu o Janu Smudkovi?--V ČR se plánuje 6 Lesních škol,na kterých se budou vychovávat vedoucí táborů a oddílů.--H. Borská pracuje v Ústí n.L.,kde jedna ulice byla nedávno přejmenována na ul.Hanzlíčkovu,na počest záp.letce. Chce v Brné vyhledat pí Brodskou,vdovu po Jaroslavovi. --Býv.skaut Josef Vágner,se zasloužil o vybudování ZOO ve Dvoře Králové,kde pracuje na 200 osob.-- A.Vladyka-Sáša z Radnice u Rakovníka napsal:""KL"jsou nejčtenějším listem v mém okolí;jen škoda, že nevycházíš jednou týdne!"--Klub old-skautů v Táboře čítá 70 členů. --Skautům se má vrátit býv.klubovna 25.oddílu na špici Libeňského ostrova,jakož i zámek Štiřín.Býv. klubovnu v Náchodě drží zuby nehty firma Júnia. Podobných případů je víc. Velkou výhodou ovšem je, když starostové měst a radní jdou skautům"na ruku"; někteří za mlada také skautovali.--Z arcibiskupství na Hradčanech se ozval býv. skaut,Otec biskup dr.Jaroslav Škarvada.--Díky sestře E.Kupcové se "KL" z Tábora dostávají do celých jižních Čech. Čtenáři ale doporučují,aby skautům a skautkám byla věnována jedna celá strana v "KL". --Mirek Vošický z Brna-Obřan zemřel v r.1988 v Austrálii. Jeho bratr stále v Obřanech žije.-- Sborník ze setkání účastníků Jamboree ve Francii,po 46ti letech, v Hradci Králové loni,se br.Švábenskému povedl. Má 48 stran zajímavých informací. Na Jamboree byl i Miloš Forman-Pibola,M.Fryč, M.Gregor /Vanier,Ont./,V.Jirout, prof.A.Karlovský. Zájemci o brožuru mohou psát na:J.Švábenský, Hakenova 7, 683 00 Brno.--V Olomouci budou letos slavit 75.výročí založení skautingu. Nedávno tam přednášel dr.Sum z Prahy.-- Věra a Mirek Skokanovi v Počátkách měli loni družinu Bobrů o 12ti nadšených členech. Družina se schází 2x týdně v klubovně, kterou jim dalo k dispozici město. Všem:veselou mysl,stále modrou oblohu a suchou stezku přírodou!

Nemůžeme zapomenout

Na nádvoří ženské věznice v Pardubicích byla 10. prosince 1993 (s Den lidských práv) odhalena deska, jejíž nápis připomíná vězněné ženy v letech 1938-1989. Bylo proneseno několik projevů, v nichž zaznělo ocenění statečnosti žen vězněných v padesátých létech. Co v těch projevech k dokreslení pardubické věznice II-10 chybělo? Asi toto:

Od února 1948 byly ženy, odsouzené Státním soudem, vězněny na samotkách v různých nicnešících či větších věznicích. Byla to tzv. komanda, určená pro těžké práce. Trestankyně pracovaly v cihelnách, ve sklárnách v Poděbradech a Minkovicích, skládaly koks na Kladně, čistily kůže, pracovaly na polích v Želiezovcích atd.

Přestupní stanice do Osvětimi

V roce 1950-1951 bylo rozhodnutím ministerstva vnitra a ministerstva národní bezpečnosti stanoveno, že ženy, které mají vyšší trest než 10 let (pouze několik případů s trestem mužským), budou soustředěny v jednom lágru, aby byly lépe sledovatelné, případně, aby se nevrátily domů. K tomu byly určeny Pardubice, zvané B-10

Za války into vězení sloužilo jako přestupní stanice pro vězně z různých koncentračních táborů do Osvětimi. Ještě v roce 1951 leželo na dvoře dřevěná šibenice s kladkou, na niž skončil mnohý život. Na to jsme myslely, když jsme na ní sedávaly jako na lavičce. Ve sklepích bloku A a B se třídily zbytky oblečení a hraček z těchto transportů. Byl to tristní pohled.

Na komandech se pracovalo těžce, ale v Pardubicích bylo vše zaměřeno na psychiku žen a jejich cit. Základní práce museli vykonat vězni-muži z Jáchymova. Postavili hlídací věže, bezpečnostní pásma atd. Jak jim asi bylo, když viděli, že jsou přiváženy ženy z různých věznic? Ony musely dokončit práce uvnitř lágru i dvě odstřelovací pásma, jedno bílé, druhé černé, obehnané ostnatým drátem a vysokou zdí, kde mohl skončit jejich život, kdyby se pokusily o útěk.

Pokrytecká čistota

Silně znečištěné dřevěné podlahy na celách (cca 25 m² velké) se drhly různými primitivními prostředky, aby nakonec byly žluto-bílé. Velká zamřížovaná okna se musela kbelíčkově leskovat, postele musely být pečlivě ustlané, jinak následoval trest. Slamník, podhlavník, 2 slabé deky a prostěradlo, to byl náš největší majetek. V umývárnách byla kamenná koryta pro osobní hygienu pod studenou vodou. Sprchování povoleno jen někdy, když vtekla teplá voda. Záchody na množství žen nestačily, čekalo se ve frontách. Katastrofou byla úplavice, kdy koryta na mytí sloužila jako WC. Sálky-ešusy musely být vyčištěny tak, aby skvěly do jem, že jsou ze stříbra, boty se musely leskovat a na podrážkách nesmělo být zrnko písku. K tomu všemu málo jídla, zima, špatně fungující topení i na pracovištích. Nohy, ruce a hrudníky omrzaly.

Ženy - čísla beze jmen

Pracovalo se na 2-3 směny v kablovně, švadlárnách, pletárně, v oddělení čištění kůží, bižuterie, v údržbě apod. Všude byly vysoké normy. Dlouhotrvající „apeláky" bez ohledu na počasí a zdraví žen, které se podobaly robotům, jen aby plnily vše, co předepisoval důmyslný vězeňský řád. Snad i ta jejich čísla měla nějaký další smysl. Byla to šifra, která prozrazovala stráži, jak s kým zacházet? Zvláště ta vojínská, která měla první a třetí číslo stejné. Podobný systém byl i v Leopoldově.

Každodenní pochod v kruhu na dvoře s nařízeným hlučným zpěvem (... sama královna cedulíčku psala" a jiné) měl být pro pardubické občany důkazem, že ve věznici žijí ženy vesele a radostně, mohou si i zpívat. Nikdo ale netušil, kdo tam je a co všechno mají ty ženy za sebou, jakým fyzickým násilím a ponižováním prošly. Jen my jsme to věděly, ale neznaly jsme budoucnost ani těžký život našich rodin venku, útrapy vězněných mužů jsme jen tušily. Ženy byly statečné, rvaté a mlčenlivé. Zdá se, že se nepovedlo dosáhnout cíle státní bezpečnosti: že se ve věznici bude mlčet o soudních případech, aby se z nich mohlo i nadále těžit.

Jména

Byly zde ženy, které byly vězněny dlouhá léta v koncentrácích za války, byly zde postankyně z 1 a 2 československé republiky Fráňa Zeminová, T. Kleinerová, Mariena Polonc ová. Byly zde odbojářky z 2. světové války z různých skupin jako např. z Rady 3 Vlasta Homolářová či Vlasta Nováčková. Statečná Zdenka Mašínová (její manžel plk. Mašín, velitel legendárních Tří králů, byl za války popraven), matka dvou synů, kteří po únoru uprchli za hranice, v Pardubicích těžce onemocněla a po převozu na Pankrác zemřela. Právě tak nás v Pardubicích opustila Pavla Podlezlová, manželka generála. Spojařka Eva Hajzlová, která po tříletém pobytu v Gulagu statečně bojovala v čsl. východní jednotce od Buzuluku přes Duklu až do Prahy. Byly zde bojovnice ze Slovenského národního povstání - Zuzana Follová, Helena Kordová, Mariena Polonc ová, Elena Bulubášová. Všechny jmenované vydržely útrapy nacismu a staly se pro své přesvědčení oběťmi zločinů komunismu.

Zvláštní kapitolou byly uvězněné řádové sestry, které prošly fyzickým mučením a neuvěřitelnými urážkami. Sestra Liliosa, Slovenka, doktorka filozofie, misionářka, musela na StB v Žilině vydržet nasazené železné obruče na hlavě, na kterou automaticky klepalo kladívko. Mučení středověku! Přežila, ale brzy nás opustila. Představená řádu Německých rytířů byla studnicí útěchy a statečnosti. Tajně zpovídala a podávala hostie v podobě pi-šingrů, které přes všechnu bdělost a ostražitost estebáků dokazala získat. Sestřičky byly pro nás posilou a útěchou, zvláště pro nemocné, jejichž počet stoupal (TBC, zhoubné nádory, nohy a páteře narušené fyzickým mučením při výsleších).

Metody StB

Nad nimi i nad všemi ostatními neustále bdělo ministerstvo vnitra - státní bezpečnost. Bdělo nad ženami, které za mříže poslalo 5. oddělení - gen. Reicin, ve spolupráci s ministerstvem vnitra, soudruhy Pokorným, Plačkem, Veselým a dalšími. Nechyběl ani Švab, který vše dokonale režíroval.

Bezpečnost vymyslela i „basu v base" - izolovat a vyčlenit některé ženy na uzavřené oddělení, tzv. „hrad", a na policejní celu. Výběr se prováděl důmyslně, s určitým cílem, za pomoci fízlů. Ani tento záměr se nepodařil. Unavené ženy z celého lágru nedávaly podnět k event. dalšímu zatýkání. Mlčely.

Když ÚV KSČ „objevilo" ve svých řadách protistátní centrum, byli Slánský a spol. zatčeni, odsouzeni a popraveni. Tím padli strůjci myšlenky věznice B-10 v Pardubicích, uzpůsobené pro jejich záměry. Jenže v metodách se nic nezměnilo a nám byl uložen další trest do Pardubic byly koncentrovány veškeré trestankyně, odsouzené za kolaboraci s Němci, Němky, vražedkyně, zlodějky a jiné živly. Tím nás chtěli deklasovat na jejich úroveň. Ani to se však nepodařilo. V r. 1955 zažilo velitelství hladovku politických vězeňkyň: hladovka byla výsledkem špatných hygienických podmínek, špatné stravy, šikanování speciálně instruovaných dozorkyň. Provádějící těsné prohlídky a prohlídky svršků nás měly neustále ponižovat a dokazovat jejich nadřazenost. Jejich studené oči a kamenné tváře měly v nás budit strach (jen dvě z nich se chovaly trochu jinak).

Naděje neumřela nikdy

V roce 1960 po amnestii byly ženy z pardubické B-10 propuštěny, avšak několik z nich - pro jistotu - bylo převezeno do menší věznice, např. vysokoškolská profesorka dr. Růžena Vacková, vedoucí skautů Dáša Skálová, Dáša Šimková apod. Po 2 - 4 létech byly propuštěny.

V Pardubické B-10 plynul život, roky, ale naděje neumřela nikdy. Naději a sílu jsme si dodávaly při bedlivě hlídaných návštěvách. Vězněné matky viděly přes dráty, jak rostou jejich děti, z nichž některé se narodily v kriminále. Nikdo neviděl naše dojetí a slzy, jen ima cel, kde jsme si opakovaly každé slovo a větu.

Dnešnímu ředitelství věznice, Svazu bojovníků za svobodu a pobočce Konfederace politických vězňů v Pardubicích patří dík za odhalení desky, která bude stálou připomínkou padesátých let. Kromě toho bude připomínat všechny ženy vězněné kdekoliv jinde, i poslankyni JUDr. Miladu Horákovou, která byla v roce 1950 na Pankráci, jako jediná žena, popravena.

Zestárly jsme víc než o 40 let, ale na to, co jsme prožily, na metody zločinů komunismu, nemůžeme zapomenout nikdy.

I. Říčicová-Uhlířová

"Č. Deník", 25. 1. 94.

❑ *Pamětní deska*

Z České republiky

ČR nemá dobré zákony proti praní špinavých peněz. Čeká se,že se nezaměstnanost zvýší ze 4 na 8%.--V Mariánkách prodali ve veřejné dražbě třímetrovou sochu Stalina ze 200. 000 korun.Jedním ze 4 kupců byl gen.ředitel plzeňské Škodovky L.Soudek.--ČR nevyhrála v Norsku na zimních OH ani jednu medaili.--Kdo emigroval a nemá české občanství nemůže nahlédnout do svazků býv.StB.--V bavorském Pasově zemřel zpěvák Karel Kryl,49.--Omnipol se snaží prodat sběratelům v USA a v Kanadě několik tisíc pistolí ČZ vzor 52.--Stále není jasné,komu patří hotel PUPP v K.Varech,ale zatím si jej pronajala indická firma TAJ.--Podle J.Hanáka z "LN" je Klaus premiérem všech Čechů na světě,pokud žijí mezi Aši a Lanžhotem.--Moravský měsíčník humoru a srandy "Trnky-Brnky" /R.Jaroněk,P.O.Box 55, 763 12 Vizovice/ se stává nejpopulárnější tiskovinou doma. Lze objednat za $10 za rok.--Roční poplatek ze psů činí 50 až 150 korun,podle velikosti.--Premiér Klaus prohlásil ve Vídni k novinářům,že nepospíchá příliš s připojením ČR k Evropskému Společenství; znamenalo by to mj. právo na usídlení pro všechny Němce,včetně sudetských. Bude se zjišťovat,kolik takových lidí by mělo zájem.--Náhrobek Jana Zajíce na vítkovském hřbitově /v okresu Opava/ je dílem sochaře O.Zoubka.Jan Zajíc se upálil v Praze 25.2.1969.--Lékaři,kteří si doma otevřeli privátní ordinace,hlásí že jim pacienti kradou rohožky,toaletní papír,mýdla a ručníky.--V hotelu Atrium byl v lednu PLAYBOY PLES.. Současně oslavil býv.pražský primátor Mgr.Jaroslav Kořán své 53.narozeniny;je šéfredaktorem českého vydání časopisu"PLAYBOY". Vstupenka na bál stála 2.800 korun.--29.4.budou okázale slavit 650.výročí existence chrámu sv.Víta.--Na 2 miliony lidí se v sev.Americe/včetně Kanady/ hlásí k českému původu.--Let.společnost AIR TEREX v Brně-Tuřanech plánuje prav.let.spojení Brna s Frankfurtem a Trevisem /u Benátek/,příp. na Kanárské ostrovy.--Na malostranském náměstí má být obnoven pomník maršála Radeckého.--Pod dohledem P.Tigrida probíhají změny uvnitř ministerstva kultury.--Inženýři semtínské Explosie Brebera a Fukátko si registrovali patent na výbušninu SEMTEX už v r.1958. Dnešním vedoucím výroby je inž.Miroslav Janeček.--"Pernštejn",deník Pardubicka,Holicka a Přeloučska, poskytl k blížícím oslavám 30.výročí založení Klubu přátel Pardubicka místo pro interview s dr.Jiřím Kotykem,který rediguje oběžník Klubu "Zprávy". Dr.Kotyk se pochvalně vyjádřil o odbočce Klubu přátel Pardubicka v zahraničí. /Posledně přihlášeným je J.Rabas z Chicaga,který působil v Pardubicích a v Chrudimi./--Slezské Zemské Muzeum v Opavě /Tyršova 1,746 46 Opava/ projevilo zájem o svázané ročníky "KL" od června 1980. Muzeum řídí PhDr.E.Šefčík.--Milada Smutná, zve naše krajany k návštěvě střediska Spolku neslyšících v Plzni /Škroupova 4/. Nedávným návštěvníkem byl prof.Jan Kmenta z U.of Michigan,Anne Arbor,MI. Jakékoliv peněžní dary jsou vítány.--I krajané se mohou stát členy Společnosti bratří Čapků na adrese:SBČ,Box 284,Jindřišská 14, 111 21 Praha 1. Společnost vydává měsíční "Zprávy".--Val.Meziříčí usiluje o status okresního města;dnes musí 28.000 obyvatel jezdit s různými úředními věcmi do Vsetína.--Jaroslav Foglar se stal čestným občanem hlavního města ČR,Prahy.--Ing.V.Gráf /Dubany 85,411 17 Libochovice/ pokračuje v úsilí o zlepšení situace dnešních samostatných zemědělců. Ministr zem.Lux neodpovídá,ale jeho náměstek ing.V.Slavíček ano, dokonce přikládá kopii sankčního zákona s poznámkou,že stabilizace venkova je důležitá.--Jiří Gruntorád /Oldřichova 23, 128 00 Praha 2/ dostal pro archiv Libri Prohibiti zásilku "Hlasu nových" od r.1966 do června 1980.--Uvažuje se o zřízení Pozemkového úřadu,který by soustředil dosavadní fondy,správy a pod.--Ředitelem vládního Úřadu pro uprchlíky v ČR /ve Vladislavově ul.v Praze/ je PhDr.Tomáš Haišman. Podrobnosti měl "Český deník" 24.1.94.--Se souhlasem vedení Biskupského gymnázia byla v Č.Budějovicích založena "Jihočeská Nadace pro podporu vzdělávání dětí a mládeže",ul. L.Kouby 48, č.ú.11101720,Kreditní banka a.s.Plzeň,filialka Č.Budějovice. Výzvu podepsali:Mgr. Zd.Dvořák a JUDr.Vladimír Koubek.Doporučujeme. --V bratislavské nemocnici zemřel 24.2.slovenský spisovatel Ladislav Mňačko,75,rodák z Val. Klobouků/29.1.1919/.--Z Telče došel pozdrav od účastníků setkání Společnosti přátel Kanady a RCI.--Pražský komorní soubor Musica Bohemica řídí odborně Jaroslav Krček,skladatel,dirigent a zpěvák.--Koncem května je v Praze Mez.konference "Beneš,čs.a evropský politik".Pořadatelem je Společnost dr.E.Beneše v Praze.Další informace:Ing.Josef Lesák,Petrohradská 3112,272 04 Kladno 4. Tel.0312/782088. Sdělil nám,že se plánuje převezení urny Františka Klátila.--Několik východočechů si vyžádalo adresu syna prof.Žemly; zde je:prof.V.Žemla,Kosmonautů 172, 530 09 Pardubice.--Tomáš Hokův stále řídí Dok.středisko a knihovnu v č.7 na Bolzanově ul.v Praze.--Alena Hrubá z Benešova byla loni u niag.vodopádů a v Sudburách. Poslala nám pěknou báseň "Noční Praha",jen místo není.--Ve Vizovicích vydávají také měsíční "Srandokaps",126 stran a prodávají zajímavá trička. --"Melantrich je posledním vydavatelským domem v českých rukou" prohlásil Pavel Hirš. Do veřejné debaty zasáhl dopisem redakci "SS"j Ing.Jaroslav Cemper,předseda Sdružení TGM v Plzni. Stále hrozí nebezpečí,že majetek přejde do německých rukou.--Ing.J.Cemper dokončuje v č.98 Klatovská v Plzni projekt přístavby domu a obchodního střediska. Místní Sokolové čekají na návštěvu br.Jana Waldaufa z Kanady. --22.2.94 oslavil p.farář v.v. Severín Tůn v Leštině své 80.narozeniny-se zpožděním blahopřejeme.--Hana Šilarová z H.Černné pracuje v hotelu Řež u Roztok n.Vlt. Ve volných chvílích propaguje obří černnské koláče.-- Společnost J.Palacha,c/o V.Zeman,277 16 Všetaty,vydala knížku "Věrni zůstaneme.Stojí $5.-- Zpravodaj Pionýra vychází pod názvem"MOZAIKA!"

ANTON ĎURIŠ

19. VIII. 1948 - 6. II. 1994

Narodil sa v Krškanoch pri Levočiach. Pochádzal z roľníckej rodiny, mal široké záujmy, ale najdovšetko ho priťahovali kone. Ako päťnásťročný sa rozhodol študovať na Strednej poľnohospodárskej škole v českých Kladruboch, ktorá je zameraná na chov koní. Po skončení školy sa vrátil na Slovensko do plemenárskeho podniku v Topoľčiankach. Koňom zostal verný aj po presťahovaní do Bratislavy. Jeho rukami prešli mnohé kone z bratislavských jazdeckých oddielov, napríek tomu, že mal iné zamestnanie. Hrával v kapele, viedol kluby mládeže, pracoval v krematóriu. V roku 1981 sa ožení, mal 6- a 10-ročného syna. Predovšetkým rodinu, synov mal na zreteli, keď sa roku 1990 rozhodol podnikať. Zobral si do prenájmu jazdecký areál, ktorý hodlal zrekonštruovať a venovať sa chovu koní a žrebiat. Od roku 1993 bol predsedom Demokratickej strany.

VLADIMÍR ČECH

6. II. 1950 - 6. II. 1994

Narodil sa v Bratislave, matematiku vyštudoval vo svojom rodnom meste a v Prahe (1973). Pracoval v Brne v Podniku výpočtovej techniky, odkiaľ však musel roku 1977 odísť, preložte spolu s manželkou podpísať Chartu '77. Päť rokov strávil v Prvej brnianskej strojárni. Najskôr ako nekvalifikovaný robotník, neskôr sa prepracoval na brusiča „na gulato". Po presťahovaní do Bratislavy (1982) si s námahou našiel miesto automechanika v Drudope, po pokoji v Slovenskej štátnej poisťovni. Ako programátor tam pracoval do decembra 1993. Ešte predtým v novembri '89 však dostal výpoveď, preložte trvať na tom, aby v poisťovni prijali Jána Čarnogurského ml. Roku 1990 bol pri vzniku Hnutia československého porozumenia a stal sa jeho predsedom, po zlúčení s Demokratickou stranou (1993) sa stal podpredsedom tejto strany. Založil Československý týždenník MOSTY (1991) a bol nadšeným spoločnosti MOSTY. S manželkou Milušou mal 19-ročnú dcéru Magdu a 20-ročného syna Jakuba

"SME", 2. 1/94.

Pardubické pekárny nemají patent na perník: báječné perníkové výrobky všeho druhu tvoří Fr.Pecka/Soběthuchy 61,537 01 Chrudim/. Jejich specializací jsou perníková srdce,která si i krajané mohou koupit na poutích ve vých.Čechách či přímo u výrobce.No fotce je p.Pecka se synem.

Exulanti ve sněmovně

V kalifornském *Carmelu by the Sea* nemají domy čísla. Kdo je domorodec, ten to zná, a kdo není – jeho škoda! V Bostonu a zejména v Cambridge zase chybí jména ulic; také na znamení, že holenky nedomácí netřeba rozmazlovat. Český sněm na Malé Straně (neboť poslancům se tam zalíbilo a odmítli budovu bývalého československého parlamentu jako nevyhovující pro svou těžkou práci) oznámil neformální schůzku se zástupci i nezástupci exilu (ačli právě jen jeden člen tohoto shromáždění představil se jako „soukromník") na den 19. ledna 1994 v místnosti číslo 55. Místnost ovšem nebyla číslovaná, ale nesla název *Jihomoravská jednací síň*.

Takže: něco něhy, něco vášně, zahajující trapný pocit, že stařešinům exilu bude dáno trochu se vypovídat a máme to s krku.

„Myslel jsem, že budete víc nasraní, – tedy zahořklí," ohodnotil v závěru zasedání jeden ze zaměstnanců zákonodárného sboru právě ukončenou akci –

Ale to předbíhám událostem.

Předsedá Ústavně-právního výboru poslanecké sněmovny dr. Výborný ohlásil schůzku jako neformální setkání, poslanec Wagner zastupoval Sociální demokraty, poslanec Benda tam byl, poslanec Koháček tam byl, ostatní jména mi utekla, jakýsi zástupce Republikánů mumlal cosi o zločinech Václava Havla proti lidskosti. Nechyběla ani zástupkyně pražského zamini, leč zaměstnána v této instituci právě týden. Inu, díky tomu, kdo měl v Černínu onen nápad poslat tam alespoň ji.

O čem se vedla řeč? Inu o tom, jak osvobozená vlast zachází se svými exulanty a v perfektním a fundovaném právním rozboru to obšírně a detailně uvedl dr. ing. Jaroslav Anděl ze Švýcar. Kdy, v čem a jak, zejména ve sféře majetkové, Česká republika nejen nenaplnila, ale přímo a chtěně porušila své závazky vůči Radě Evropy, například, jejíž ustanovení se dobrovolně uvázala zachovávat. Miloš Šuchma, chca nechca představitel kanadskou vládou uznávané a respektované stotisícové československé menšiny v zemi, nutně musel upozornit na to, jak se toto chování našich domácích úřadů negativně odráží na možnostech dnešní České republiky v Kanadě. Podobně zahovořili ostatně i zástupci exilových organisací a časopisů ze Švýcar a odjinud.

Praktickým důvodem setkání byl *zákonný podnět*, který dr. ing. Anděl podal Ústavnímu soudu České republiky ad vocem zákonů, které de facto znovu uzákonily a tedy znovu provedly trestný čin krádeže majetku exulantova. Při zásadním popření právní zásady, že pachatel trestné činnosti nesmí mít ze své zločinné činnosti prospěch. Dr. Anděl ovšem neopomenul o situaci informovat i Radu Evropy a jiné evropské organisace, kde Česká republika už je členem a nebo se o členství snaží. Zřejmě odtud náhle pramení vzbuzení zájmu občanů zákonodárců českých.

Exulanti, dodejme, odmítli předem jakékoli možné vyrovnání finanční, které dělo by se na úkor už sdostatek okradeného národa. Nejde jim o peníze, ale o spravedlnost a právo, o to, aby se jim komunistický zloděj nemohl posmívat beztrestně zpoza plotu ukradené chaloupky. Zloděj ochranou zákona České země dosud si jistý, pokud okradl s pomocí bolševického státu exulanta a výnos tohoto zločinu mu osvobozená vlast velkomyslně přiznala.

Ten zaměstnanec sněmu, citovaný v úvodu, měl pravdu. Exulanti chovali se důstojně, dávali najevo kulturu ducha i jazyka.

Kritické slovo nechť padne, ba padnout musí, na adresu věru nedobrovolného moderátora neformálního setkání dra Výborného, který sice mluvil výborně a obecně positivně, ale kterému přítomný JUDr Milan Hulík na místě dokázal, že řeč pronesená byla plná omylů a za daného právního stavu země i docela prostě legálně neproveditelných. To by se předsedovi Ústavně-právního výboru – soudím – stávat nemělo.

Předlohu zákona, která by nedobrý a zlodějům nadržující právní stav upravila, slíbili podpořit nejen přítomní zástupci koalice, ale i pan Wagner z ČSSD. Vypukla z toho menší verbální potyčka mezi moderátorem z koalice a zástupcem ČSSD, kdo vlastně za to může, ale přehnala se naštěstí brzy.

Zákonodárce Payne účasten nebyl, omluvil se však v souvislosti s jinými naléhavými úkoly, které zákonodárci zajisté vždy mají, a budiž mu to tedy přičteno k dobru.

Co na závěr? Bylo dobré, že se stalo co se stalo, neboť je vždy dobré, když se lidé sejdou a stačí domluvit. Pokud pak jde o empirickou zkušenost dneška doma, Inu, Karel IV. měl potíže a neuspěl v prosazení svého kodexu (nikdy se mu to nepodařilo). V preambuli totiž bylo cosi o zásadě *dobré vůle*.

Ducha *dobré vůle* při řešení možné vzniklých sporů vzpomíná i docela obyčejná smlouva o koupi nemovitosti ve státě Kalifornii v USA, ale v Zemích českých se prozatím podobné přihlášení se ke vzpomenuté zásadě nevyskytuje a o praxi snad raději ani nemluvit. Dobrou vůli zajisté předvedli exulanti, zajisté i zákonodárci, včetně onoho předsedy Ústavně-právního výboru tak špatně informovaného o svých vlastních zákonech. Jak však už svět běží, prozatím to nevypadá na to, že by se zloději měli začít třást strachem z toho, že je spravedlnost připraví o ukradené. Tato „revoluce" přišla přece hlavně proto, aby se zloději mohli cítit více jisti.

POLYGON 1/94 JAN BENEŠ

ČECHOSLOVÁCI v ZAHRANIČÍ

Mezinárodní supermodelka českého původu Eva Herzigová předváděla nedávno v Londýně prádlo firmy Wonderbra. Přítomné fotoreportéry však zklamala,když odmítla pózovat jen v ohnivě rudé podprsence.--Naši v Austrálii měli štěstí:podle sdělení župního starosty Sokola J.Jelínka ze Sydney.žádný z našich krajanů během nedávných požárů nepřišel o život. Nikdo také neutrpěl ztráty na majetku.--Libuše Nováková z Melbourne navštívila syna v záp.Austrálii;při návštěvě Emu farmy se dověděla,že tuk je dobrý na arthritis. Velbloudí jízda ji však nelákala.--21.1.94 zemřela v Sydney Marie Bertonová/Brzobohatá/,roz.Zárubová. Měla před lety obchod s cukrovím ve Wembley /Anglie/.Mezi pozůstalými jsou 3 synové a manžel,znalec heydrichiády. Popel paní Marie bude v červnu uložen do rodinné hrobky v Suchdole.--P.Josef Šach z Hamiltonu,Ont. navštívil Londýn v Anglii a kázal našim krajanům 3x. Na kněze byl vysvěcen v r.1961;před tím pracoval u Bati.--MUDr.J.Žák ze Švýcar by rád pomohl českému zdravotnictví,jenže p.ministr Rubáš nespolupracuje.--Plk. Jan Novák,MBE,oslavil v lednu své 97.narozeniny v Hammondville,NSW a Hana Honsová napsala pro "Australské Listy"báseň na jeho počest.--O "KL"projevila zájem Tereza Schletter ze Stuttgartu.--1.ledna si ve Frankstonu,Vict. pochutnali na trubičkách paní Andělové:její manžel Frank,pí Bublíková,Milan Vyhnálek/z Tasmánie/ a manželé Křepelkovi.--Sokolský národní dům v Melbourne je oblíbeným místem setkání našich krajanů ze širokého okolí. Hybnými silami jsou Slávinka Kolárová a Pavel Pospíchal.--Do Melbourne zajíždí z Perthu,WA P.Ondrej Hrdina. P.Peksa zemřel ve "staré vlasti" nedávno.--DD Publishing House /Box 38, 149 00 Praha 415/vydal zajímavou knížku švédského krajana Jiřího Poláka"Democracy-direct or indirect?"s podtitulkem "A Model of Direct Democracy-The Case of Sweden".Lze objednat za $10 v hot.--Sérii hist.sokolských pohlednic jsme věnovali arch.R.Fialovi,starostovi Sokola v zahraničí.--P.Josef Šimčík má novou adresu:Brauerstr.99, 8004 Zürich,Switzerland. Obětavě vydává kat.časopis "Klub" a oběžník "Hlas Misie".--"Táta Troják utíká domů"je název článku v "Blesku"21.2. Hlavní informace: Troják /60/ a tisíce krajanů z Jižní Afriky se vracejí do České republiky..

UPOZORNĚNÍ

Nabízíme doslovný přepis podstatných částí historicky významné schůzky československých spolků z celého světa, konané 19. ledna s předsedou a poslanci Ústavně právního výboru parlamentu České republiky.

Máme k dispozici i video pásku velmi dobré kvality z debaty emigrantů ze 4 prosince, kterou 15. prosince vysílala česká televize. Na ní uvidíte a uslyšíte dr. Anděla, spisovatele Jana Beneše, redaktora *Československého týdeníku* dr. Aleše Fuchse, paní Kabešovou, pana Medka, Václava Šrouba a jiné.

Přepis schůzky zašleme za $10, pásku z debaty 4. prosince za $35, obojí za $40. Celý výtěžek půjde na podporu Hnutí-21, které se v Čechách denně zastává zájmů emigrace. Každý, kdo přispěje, bude napříště pravidelně informován.

Objednávku i šek, vystavený na Hnutí-21, pošlete na adresu: Czechoslovak Credit Union, 740 Spadina Avenue, Toronto, Ontario, Canada M5S 2J2.

Připravujeme i video pásku, která zachytila průběh celé schůzky ze dne 19. ledna. Za Hnutí-21 Jan Sammer

"Čs. týdeník", 24.2.94.

Jak k majetku přišli a jak hájili české zájmy?

Byla to „vlastenecká šlechta"?

Do redakce dostáváme řadu dopisů, v nichž nás žádáte o podrobnější informace k problematice restituci majetků šlechty. Profesor PhDr. Jiří Fraidl, CSc. z Hradce Králové nám k tomu poslal následující materiál:

● KDO Z NICH PADL POD HÁKOVÝM KŘÍŽEM?

Dnes mnohé šlechtické rody usilují o restituci svého majetku, žádají české státní občanství a odvolávají se na vlastenecké činy svých předků. Jaká je pravda?

Rod Auersperků byl vždy odměňován za loajalitu k habsburské dynastii, které sloužili jeho příslušníci jako vojáci a diplomaté. Vilém Auersperg (1885-1921) se jako politik zasloužil o pronásledování české politické aktivity. Za druhé světové války se Auerspergové hlásili k německé národnosti, někteří z nich padli ve válce. Na východní frontě zahynul Wolf Auersperg (1919-1942) jako velitel letky. V roce 1945 byli odsunuti. Hlásí se k majetku, který v roce 1923 tvořilo mimo jiné 21 800 hektarů půdy.

Buquoyové přišli do Čech v řadách vojska bojujícího proti českému stavovskému státu. Karel Bonaventura se osvědčil v bitvě na Bílé hoře, která v českých očích znamená zánik samostatnosti. Jan Oldřich Buquoyov (1825-1943) zahynul za druhé světové války při potopení německého bitevního křižníku Schernhorst v Severním ledovém moři. Rod má dnes zájem o 25 300 hektarů půdy.

Colloredo-Mannsfeldové získali značný majetek po konfiskacích Adama Trčky z Lípy. Jeroným (1870-1942) sloužil v rakouském námořnictvu v hodnosti kapitána pozdější jako námořní přidělenec v Berlíně. Zájem vyslovují o 57 500 hektarů půdy.

● I ČÁST „ČESKÉ" ŠLECHTY DALA PŘEDNOST NĚMECKÉMU OBČANSTVÍ

Czerninové jsou sice původní česká šlechta, ale koncem rakouské monarchie patřili k autoritativním politikům. Jeden z Czerninů se vyslovil velmi negativně o demokracii, když prohlásil, že „vox populi je vox hovězí, je hlas lidu je hlasem hovězím". Otakar Czernin se postavil také proti politice T. G. Masaryka a rod si tím popudil českou a politickou kulturní reprezentaci. Karel Evžen Czernin (1920-1940) padl jako říšský občan pod hákovým praporem v boji o Francii. Rod má zájem o 59 140 hektarů půdy.

Harrachové také nepodcenili a někteří z nich měli německé občanství. V minulosti u nás vlastnili 21 700 hektarů půdy.

Poslední majitel Kynžvartu Pavel Alfons Metternich sloužil v německé armádě jako důstojník, ale před tvrdým koncem byl propuštěn. Snad proto, aby nepadl do zajetí. Nicméně to bylo významné privilegium. Metternichové měli 19 930 hektarů půdy.

Nosticové vlastnili 13 440 hektarů půdy a byli v roce 1945 odsunuti. K německé národnosti se přihlásili někteří Kinští - 36 570 hektarů půdy. Lazanští, Kotzové, Rohanové, Beaufortové a jiní. Na českém území hospodařili také Řád německých rytířů - 24 500 hektarů. Všichni ztratili majetek. Náleží jim? - ptá se profesor Fraidl v závěru svého materiálu. A.V.

NAŠI V USA

Oprava: Starostou Sokola v Los Angeles byl v lednu zvolen Joe Zelenka. Jaroslav Vondráček se stal vzdělavatelem. Sokolovna během nedávného zemětřesení neutrpěla škody-jen asi tuctu krajanů se rozbil porculán a broušené sklo.--A.Solženicyn se rozloučil neformálně se sousedy v obci Cavendish ve Vermontu;vrací se Ruska koncem května. Je optimista.--Am.podnikatel Augustin D.,římské národnosti,se vrátil na Ostravsko v r.90;je nyní obviněn z podvodů.--Dirigent M.Panský/Wisconsin/ dirigoval Státní Filharmonii v Brně v lednu.--Dvořákova socha v New Yorku bude přestěhována se střechy NY Filharmonie do Stuyvesantova parku; nákladem 50.000 dol. Podnět k tomu dala Jarmila Novotná.-V Denveru,Kolorádo,zemřel Rudolf J.Machata,78, býv.redaktor "Práva lidu" v Praze a poúnorový exulant. Za krajany se s ním rozloučil náš dopisovatel T.Cífka. /Jediný syn R.Machata ml. padl jako"green beret"ve Vietnamu 26.5.69./--Stalinova osobní limuzína ZIS-110 byla prodána ve dražbě ve Phoenixu,AZ za 96.820 dol. Kupcem bylo jisté muzeum v Kanadě.--Světový Kongres SVU bude v Praze od 26.do 29.6.94. Předběžné přihlášky na:Dr.M.Rechcígl,1703 Mark Lane, Rockville,MD. 20852,USA. Tel./301/881-7222. Jedna prac.skupina se bude zabývat naší žurnalistikou v zahraničí.--Pardubák a Chrudimák Jar.A. Rabas má adresu:1647 Euclid Ave.,Berwyn,IL.60402, USA.--"Rada vzájemnosti Čechů a Slovák" /dříve:Rada svob.ČSR/ uvítala zprávu,že Petr Kolář a Gita Fuchsová jsou ve vedení Kanceláře pro styk se zahr.krajany- při Min.zahr. věcí. Oba jmenovaní mají navštívit USA,příp.Kanadu.--Podle zprávy od novinářky R.Nehasilové/Chicago/ obě neteře dr.Alice Masarykové projevily přání,aby se do akce převezení urny zapojil Český Červený Kříž;dr.Alice byla delší čas předsedkyní této organizace.--Ing.Ed.Dellin nám dal k dispozici text projevu,který měl nad rakví posl.Č. Torna /na obrázku vpravo/ v r.1980.--6.2.se v Cicero,IL. sešel s krajany český ministr zemědělství Ing.Josef Lux. --Anna Chlumská,13,je novou hvězdou am.filmového nebe:bude ve filmu "Trading Mom" po boku Sissy Špačkové z Texasu. Anna žije v Chicagu.--Jirka Suchánek má přitažlivou a dobrou českou restauraci na 31.ul.,mezi Newton Ave.a 30.Av. pod názvem"Zlatá Praha" v New Yorku /ne v Chicagu!/-- S populárním 14ti-denikem "Československý týdeník" máme dobrou spolupráci. Zájemci pište na:Petr Bísek,26 Gruber Dr.,Glen Cove,NY 11542,USA. Tel./516/ 674-9438.--Petr Sýkora,17, hraje úspěšně za hok. team"Lumberjacks"v Clevelandu. Jistě o něm uslyšíme.--Až se vysílání RFE přenese z Mnichova do Prahy,zaměstná z 1.530ti osob jen asi 705.--Kurs češtiny pod patronací Čs.ústavu zahraničního /Karmelitská 25,118 31 Praha 1/ bude letos od 5.do 29.7.v areálu Vys.školy zemědělské v Suchdole. Cena včetně ubytování a stravy:23.800 korun.--Mladí "manažeři"z ČR /Ivo Kraváček,Martin Svozil a Igor Stratil/se dobře zapsali u obyvatel Dunedin-u na Floridě. Byli vybráni z 3.000 žadatelů a zdrží se 3 měsíce.--V Opera House v Sarasotě,FL. dávali Smetanovu "Prodanou nevěstu";nejvíc lístků skoupili krajané ze St.Petersburku a okolí. --Um.historička Meda Mládková-Sokolová má adresu:2920 Dumbarton St.,NW,Washington,DC, 20007, USA. Tel. /202/ 331-1191.

Krajan Štefan Kopecký s paní Anne /1243 Baldwin Lane,No. 305, Palatine, IL. 60067,USA/ zůstali věrnými přáteli gen. let.v.v. Jána Ambruše v Chicagu až do konce.. Postarali se také o převezení urny s jeho popelem na Slovensko.

Nezávazný odhad hodnoty vašeho domu, obchodu, živnosti nebo jiné nemovitosti provede diskrétně a zcela zdarma

GEORGE J.B. DANES, B.A.
Associate Broker
FAMILY REALTY CORPORATION
Tel: (416) 439-1660
Fax: (416) 439-1664
Res: (416) 266-1659

TORN ČENĚK

** 30. 5. 1898, Podlešín u Slaného*
† 15. 2. 1980, Chicago, Illinois, USA

ČENĚK TORN BYL OD MLÁDÍ ČINNÝ V Republikánském dorostu, později se stal tajemníkem Republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu, r.1935 byl zvolen jejím poslancem do Národního shromáždění. Po založení Národního souručenství, v roce 1939 se stal zástupcem generálního tajemníka Národního souručenství. V této funkci pomáhal za nacistické okupace rodinám perzekvovaným, za což byl zatčen a vězněn v Terezíně a v dalších nacistických koncentračních táborech. Při evakuaci jednoho z nich koncem války byla německá loď s koncentráčníky potopena anglickými letci a Čeněk Torn byl jedním z mála zachráněných. Roku 1946 byl zvolen do poslanecké sněmovny za čs. stranu národně socialistickou, když Republikánská strana nebyla připuštěna do politického života. Čeněk Torn stál v popředí boje za udržení čs. demokracie. Po únoru 1948 musel uprchnout z vlasti. Po příjezdu do Spojených států se zapojil do krajanské a exilové činnosti. Byl členem Rady svobodného Československa od jejího ustavení roku 1949 a později místopředsedou jejího Zastupitelstva.

Poznámka redaktora: Poslanec Čeněk Torn byl s paní a dcerou v lágru ve Schwabachu a v Ludwigsburku,nikoliv ve "zlaté kleci" Američanů. Jeho dcera má adresu:Marcella Švehlíková, 8025 Country Club Lane,N.Riverside,IL. 60546, USA.